

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽALOBÍN NA
OBDOBIE 2015 - 2023**
(Aktualizácia s predĺžením platnosti)

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žalobín na roky 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Vranov nad Topľou, obec Žalobín
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum vydania Rozhodnutia OÚ, odbor starostlivosti o životné prostredie o posudzovaní vplyvov na ŽP	08.03.2016 OU-VT-OSZP-2016 / 001222-019
Obdobie platnosti:	2015 - 2023
Verzia	1.0

1	Úvod.....	5
1.1	Obsah dokumentu.....	5
1.2	Súlady s východiskovými koncepčnými dokumentmi.....	7
2	Základné informácie o obci	10
2.1	História obce	10
2.2	Geografická poloha	11
2.3	Prírodné pomery a klíma	11
2.4	Krajinná štruktúra.....	16
3	Analytická časť	17
3.1	Analýza vnútorného prostredia	17
3.1.1	Demografia.....	17
3.1.2	Bývanie.....	20
3.1.3	Trh práce a nezamestnanosť	21
3.1.4	Občianska a technická vybavenosť	24
3.1.4.1	Občianska vybavenosť	24
3.1.4.1.1	Vzdelávanie	24
3.1.4.1.2	Šport a športové zariadenia.....	24
3.1.4.1.3	Zdravotníctvo.....	24
3.1.4.1.4	Sociálne služby	24
3.1.4.1.5	Cestovný ruch a rekreácia.....	24
3.1.4.1.6	Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky	25
3.1.4.2	Technická infraštruktúra	26
3.1.4.2.1	Cestná sieť a dopravné systémy	26
3.1.4.2.2	Vodné hospodárstvo	26
3.1.4.2.3	Energetické hospodárstvo.....	26
3.1.4.2.4	Telekomunikácie	27
3.1.4.2.5	Odpadové hospodárstvo	27
3.1.4.3	Štandardy minimálnej vybavenosti obce	28
3.2	Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza	29
3.3	Analýza vonkajšieho prostredia	33
3.4	IDENTIFIKÁCIA POTRIEB, VÝCHODÍSK A MOŽNÝCH RIEŠENÍ:.....	42
4	STRATEGICKÁ ČASŤ.....	44
5	PROGRAMOVÁ ČASŤ	45

5.1	Špecifikácia a popis opatrení.....	46
5.2	Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami	52
5.3	Merateľné ukazovatele	55
6	REALIZAČNÁ ČASŤ	57
6.1	Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR obce, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie	57
6.2	Komunikačná stratégia a koordinácia	57
6.3	Systém monitorovania a hodnotenia	57
6.4	Akčný plán Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2).....	58
7	FINANČNÁ ČASŤ.....	60
8	ZÁVER	61
9	POUŽITÉ ZDROJE	62
10	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	63

Tabuľka 1.	Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania.....	6
Tabuľka 2.	Proces spracovania	6
Tabuľka 3.	Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov	9
Tabuľka 4.	Základná charakteristika obce (k 31.12.2014).....	10
Tabuľka 5.	Výmera územia obce v hektároch k 31.12.2014.....	16
Tabuľka 6.	Vývoj počtu obyvateľ podľa pohlavia	17
Tabuľka 7.	Pohyb obyvateľstva (2005-2014)	18
Tabuľka 8.	Byty podľa typu budov	20
Tabuľka 9.	Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (v %)	21
Tabuľka 10.	Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Vranov nad Topľou	21
Tabuľka 11.	Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Vranov nad Topľou	22
Tabuľka 12.	Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci	22
Tabuľka 13.	Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity (ŠÚ SR SODB 2011)	22
Tabuľka 14.	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011.....	23
Tabuľka 15.	Vybavenosť obce	28

Graf 1.	Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2014	17
Graf 2.	Veková štruktúra obyvateľstva (2014)	18
Graf 3.	Národnostné zloženie obyvateľov obce	18
Graf 4.	Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov	19
Graf 5.	Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania.....	19
Graf 6.	Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti	21

Obrázok 1. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002)	11
Obrázok 2. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR, 2002)	13
Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Vranov nad Topľou (Atlas krajiny SR, 2002)	13
Obrázok 4. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi.....	16

1 ÚVOD

1.1 Obsah dokumentu

V súlade so zákonom NR SR č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, obec Žalobín aktualizuje strednodobý strategický dokument s názvom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žalobín na obdobie 2015 - 2023 (ďalej len PHSR).

Príprava a vypracovanie dokumentu bolo koordinované samosprávou obce a na základe spracovania aktuálnych, relevantných štatistických údajov, na základe výstupov z analytickej časti, SWOT analýzy a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení vypracované dodávateľom.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žalobín na obdobie 2015 - 2023 predstavuje rozvojovú stratégiu, ktorej ciele a priority zohľadňujú endogénny potenciál a možný vplyv exogénneho potenciálu, ako aj možnosti jeho čo najefektívnejšieho využitia a zhodnotenia. Cieľom stratégie je dosiahnuť vyššiu kvalitu života obyvateľov prostredníctvom „naštartovania procesov“ rozvoja a zvýšenia konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky.

Obsah PHSR je definovaný nasledovne:

Analytická časť

jej základ tvorí databáza informácií, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia, príležitosti vo využívaní vnútorného potenciálu územia, ako aj možný vplyv endogénneho potenciálu na rozvoj územia.

Strategická časť

definuje stratégiu rozvoja obce, pričom zohľadňuje jej vnútorné špecifiká a stanovuje globálny a špecifický/é ciele pre jednotlivé prioritné oblasti rozvoja územia obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia obce.

Programová časť

obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít prispievajúcich k napĺňaniu globálnych a špecifických cieľov. Obsahuje zároveň návrh predpokladaných projektových zámerov a súbor merateľných ukazovateľov, v niektorých podkapitolách uvádza konkrétne výstupy, výsledky a očakávaný dopad.

Realizačná časť

zameraná je na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Finančná časť

jej základ tvorí prehľad alokácií na jednotlivé aktivity, termín ich realizácie a predpokladané zdroje financovania jednotlivých aktivít v rámci implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žalobín.

PHSR obce je otvorený strategický dokument. Vypracovávaný bol v priebehu roku 2015. Jeho finalizácia prebehla v roku 2016.

Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania

	2015			2016
Termín	X	XI	XII	I- III
Prípravná fáza				
Analytická časť				
Strategická časť				
Programová časť				
Realizačná časť				
Finančná časť				
Finalizácia, schvaľovanie, SEA				

Tabuľka 2. Proces spracovania

Zapojenie aktérov regionálneho rozvoja	- externou spoločnosťou - v spolupráci: - o s externými odborníkmi - o so starostkou obce - o so zamestnancami obce - konzultovaný: - o s poslancami OZ - možnosť pripomienkovania: - o dotknutými subjektmi - o verejnosťou
Zapojenie verejnosti	- prostredníctvom online dotazníkového prieskumu na webovej stránke obce, - vyplnením distribuovaného dotazníka v tlačenej podobe - možnosťou konzultácií na OÚ

	- možnosťou konzultácií s externou spoločnosťou/ externými odborníkmi
Zohľadnenie názorov verejnosti	- zapracovanie výstupov z dotazníkového prieskumu do pripravovaného dokumentu
Publicita	- informácie zverejňované na webovej stránke - informácie zverejňované na úradnej tabuli - informácie poskytované na zasadnutiach OZ
Financovanie spracovania	- z rozpočtu obce

1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi

Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky je východiskovým dokumentom pri tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na národnej úrovni. Na regionálnej úrovni sú to strategické dokumenty Prešovského samosprávneho kraja a na miestnej úrovni dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. Dôležitú úlohu zohráva aj dokument regionálneho významu stratégia CLLD, pripravená na úrovni dobrovoľného partnerstva obcí, verejnosúkromného partnerstva, spojených spoločným záujmom, teda zvyšovaním výkonnosti miestnej ekonomiky dotknutého regiónu.

Obec Žalobín plánuje v rámci integrovaného prístupu prostredníctvom intervencií do územia v programovom období 2014 – 2020 definovaných v tomto dokumente postupovať v komplementarite s ďalšími stratégiami, plánmi a programami, ktoré zameraním svojich intervencií môžu prispieť k dosahovaniu cieľov a rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva.

Svojím tematickým zameraním bude PHSR v nadväznosti a doplnkovosti s nasledujúcimi aktuálnymi / pripravovanými dokumentmi:

miestna úroveň:

- Stratégia CLLD

úroveň PSK:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2008-2015, sprac. 2008, aktualizovaná verzia sprac. 2010
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok 2011
- Program rozvoja vidieka PSK, 2015
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, 2009
- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, 2009

- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované 2015
- Program energetického manažmentu PSK, rozpracované 2015
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, Prešov, 2014
- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované 2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok sprac. 2011
- Koncepcia rozvoja informačného systému PSK, 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, rozpracované 2015
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015

národná úroveň

- Partnerská dohoda SR 2014-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákon NR SR 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015
- Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov

nadnárodná úroveň

- Stratégia Európa 2020
- Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014-2020

Prehľad operačných programov presne definovaných v strategickom dokumente Partnerská dohoda, ktorého obsahom a cieľom je efektívne využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014 – 2020, je uvedený v Tabuľke 3 – nižšie. Partnerská dohoda definuje stratégiu a priority pre efektívne a účinné investície na území Slovenskej republiky. Prostredníctvom výziev v rámci jednotlivých operačných programov budú môcť žiadatelia/prijímatelia získať nenávratný finančný príspevok na realizáciu aktivít v oblastiach stanovených v súlade s cieľmi Slovenskej republiky rešpektujúcich ciele EÚ.

Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov

Operačný program	Riadiaci orgán
Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR
Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR
Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR
Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR
Rozvoj vidieka	MPaRV SR
Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR
Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR
Technická pomoc (TP)	ÚV SR
Európska územná spolupráca: <u>Program cezhraničnej spolupráce:</u> Poľsko – Slovenská spolupráca ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020 <u>Program nadnárodnej spolupráce</u> Stratégia Európa ETC Dunaj <u>Programy medziregionálnej spolupráce</u> INTERREG ESPON URBACT	MPaRV SR ÚV SR MH SR MDVRR SR MDVRR SR

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI

Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2014)

Kód obce	529290
Názov okresu	Vranov nad Topľou
Názov kraja	Prešovský samosprávny kraj
Štatút obce	obec
PSČ	094 03
Telefónne smerové číslo	057
Prvá písomná zmienka o obci rok	1451
Celková výmera územia obce [ha]	1187,76
Počet obyvateľov	816
Hustota obyvateľstva na km ²	68,69

2.1 História obce

Najstaršie informácie o osídlení Žalobína sú z druhej polovice 5. tisícročia pred n. l. Územie osídľovali prví poľnohospodári - ľudia mladšej doby kamennej. Koncom 3. tisícročia pred n.l. to boli skupiny pravekých pastierov. Osídlenie území povodia Tople a Ondavy slovanským obyvateľstvom sa spája s veľkomoravským obdobím. Slovania toto územie - Tovarniansku dolinu - obývali už pred príchodom starých Maďarov. Názov obce je podľa ústneho podania spojený so slovom žalosť - žaloba. Tak ju zachytil podľa rozprávania starých Žalobínčanov (Jozefa Brecka, Štefana Mražika, Jána Čalfu) v Obecnej kronike jej kronikár Pavol Serafin. Po celé stáročia sa názov obce Žalobín vyskytuje v písomnostiach vo viacerých obmenách (Zalobina, Salaba, Saloba, Salubina, Szaloba, Szalabina, Solobin, Zschalobina, Zsalobin, Zsalobina). K pomäďarčeniu názvu došlo začiatkom dvadsiateho storočia, keď Žalobín premenovali na Újszomotor, čiže Nový Somotor. Prvá písomná zmienka o obci Žalobín pochádza z roku 1451. Názov obce je uvedený na listine pochádzajúcej z toho istého roku, ktorá vznikla pri príležitosti neuskutočnenej rodinnej delby drugetovských majetkov. Až do polovice 16. storočia boli zemepánmi obce výlučne Drugetovci.

Od roku 1658 až do vzniku Československej republiky bol Žalobín spätý s uhorským šľachtickým rodom - Barkóciovcami. V rokoch 1772-1774 rodina Barkóciovcov vlastnila spolu 1237 poddaných a bola tretím najväčším feudálnym rodom na Zemplíne. Podľa údajov zo sčítania obyvateľstva v rokoch 1785-1787 mal Žalobín 60 domov, 74 rodín a 488 obyvateľov. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom a prácou v lesoch.

V rokoch 1939 -1945 sa občania zapojili do protifašistického odboja. Obec Žalobín bola z toho dôvodu vypálená. Po druhej svetovej vojne občania opravili a vybudovali domy, školu,

požiarnu zbrojnicu, kultúrny dom, zregulovali miestny potok, a opravili miestne komunikácie. Pribudli služby pre občanov (zdravotnícka starostlivosť, holičstvo a kaderníctvo, súkromné pohrebné služby). Vybudovaný bol vodojem pre obce Žalobín, Malá Domaša, Slovenská Kajňa a Benkovce. Obec bola tiež plynofikovaná. Občania svojpomocne vybudovali novú faru. Vybudované boli domy odlišného štandardu pre Rómov. V rómskej osade sa vybudovala ČOV a kanalizácia. V januári 2005 vysvätil biskup Bernard Bober Dom nádeje, ktorý je dôstojným miestom posledných rozlúčok s pozostalými.

2.2 Geografická poloha

Obec Žalobín je jednou zo 68 obcí okresu Vranov nad Topľou. Okres patrí do územia Prešovského samosprávneho kraja. Nachádza sa približne 20 km severne od mesta Vranov nad Topľou. Kataster obce susedí s územiami obcí Giglovce, Jasenovce, Karná, Malá Domaša, Ondavské Matiašovce a Štefanovce.

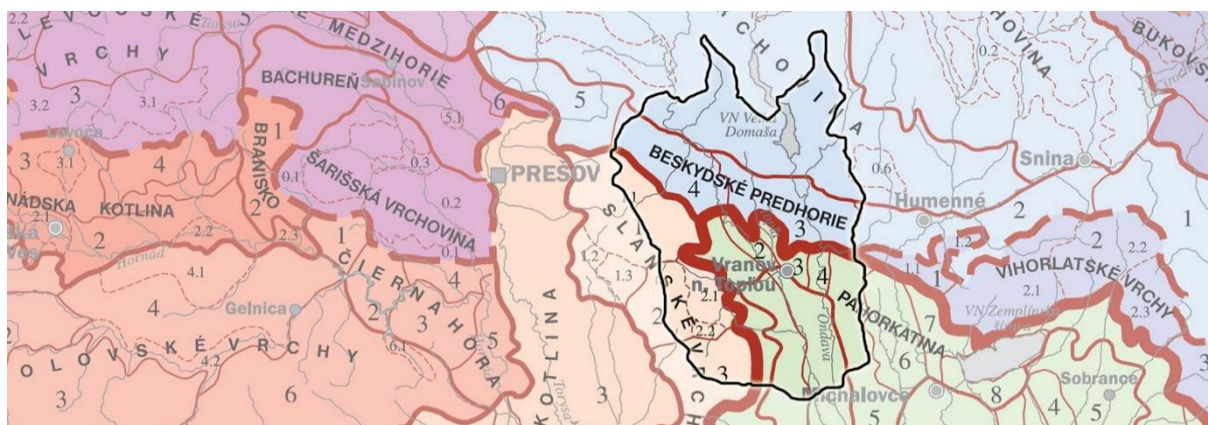
2.3 Prírodné pomery a klíma

GEOMORFOLÓGIA

Z hľadiska geomorfológie patrí okres Vranov nad Topľou do viacerých geomorfologických oblastí:

- Západná časť okresu – subprovincia Vnútorne západné Karpaty, Matransko-slanská oblasť, časť Slanské vrchy
- Juhovýchodná časť okresu – subprovincia Veľká dunajská kotlina, oblasť Východoslovenská nížina, časť Východoslovenská rovina a Východoslovenská pahorkatina
- Centrálna a severná časť okresu – subprovincia Vonkajšie východné Karpaty, oblasť Nízke Beskydy, časť Beskydské predhorie a Ondavská vrchovina
-

Obrázok 1. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002)

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Prírodné podmienky

Obec Žalobín leží na južnom okraji pohoria Nízke Beskydy, v doline rieky Ol'ka, na jej sútoku s Ondavou. Rozlohou je stredne veľkou obcou vranovského okresu. Najbližšími susedmi sú na severe Giglovce a Jasenovce, na východe Karná a Štefanovce, na juhu Ondavské Matiašovce a zo západnej strany obec Malá Domaša.

Charakteristickým znakom Nízkych Beskýd je ich mierne zvlnený reliéf, ktorý neprevyšuje 400 metrov nad morom. Výskyt odlesnených častí začína vo výške 134 metrov nad morom (v doline Ol'ky). Samotná obec sa nachádza v nadmorskej výške 136 metrov a viac, v honoch Kračica, Lani, Kapuscanki a v niektorých ďalších je to 200 metrov nad morom a viac a v lesných častiach dosahuje kataster nadmorskú výšku až 388 metrov.

Zastúpené sú druhohorné horniny, najviac však treťohorné a štvrtohorné. Z genetickej stránky sú rozšírené v podstatnej miere horniny sedimentárneho pôvodu, menej sú zastúpené horniny vulkanického pôvodu. Zo sedimentárnych hornín sú najviac zastúpené horniny usadené v morskom prostredí, menej v jazernom a riečnom, veľmi nepatrnú časť tvoria horniny usadené vetrom a deluviálne - svahové. Územie okresu patrí do centrálnych a vonkajších Karpát. Počas geologického vývoja boli jednotlivé časti rôzne tektonicky porušené a deformované. Alpínskymi horotvornými pochodmi bolo najviac postihnuté bradlové pásmo. Intenzívne zvrásnený je aj magurský flyš, ktorý má príkrovnú stavbu. Tektonicky menej sú porušené územia budované centrálnokarpatským flyšom a neogénom. Tu mala tektonika iba zlomový charakter, v posledných rokoch tu bolo objavené polymetalické zrudnenie. Významné sú tu ložiská rumelky. Rumelka sa rovnako nachádza aj v okolí Merníka, kde sa začína rozvíjať ťažba. V bradlovom pásme a magurskom flyši sú perspektívy nálezov zemného plynu a ropy.

KLIMATICKÉ POMERY

Územie okresu Vranov nad Topľou patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplého a mierne chladného). Vrámcami okresu prevládajú teplé okrsky. Vyššie polohy v Slanských vrchoch radíme do mierne chladného klimatického okrsku.

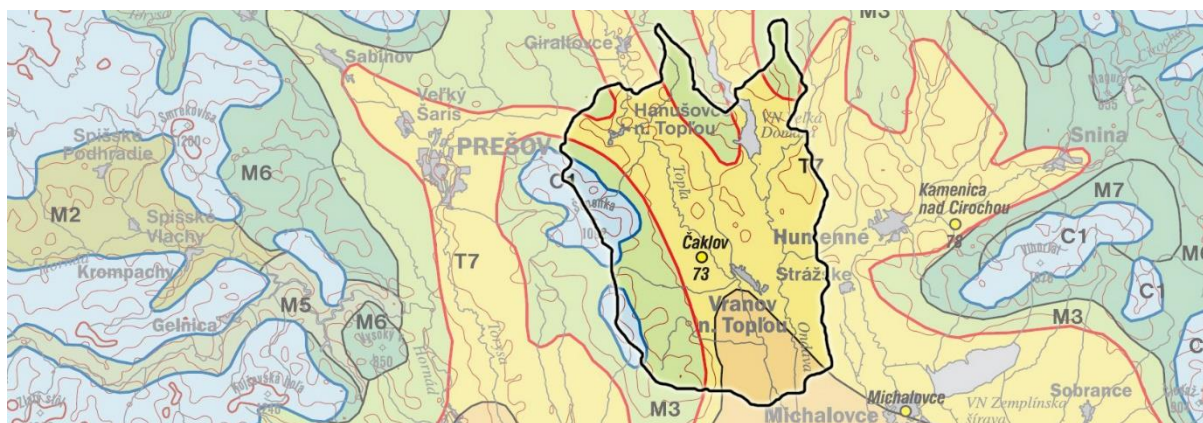
T7- teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou

T5- teplý, mierne suchý, s chladnou zimou

M3- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.)

C1- mierne chladný

Obrázok 2. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR, 2002)

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

T7- teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou

T5- teplý, mierne suchý, s chladnou zimou

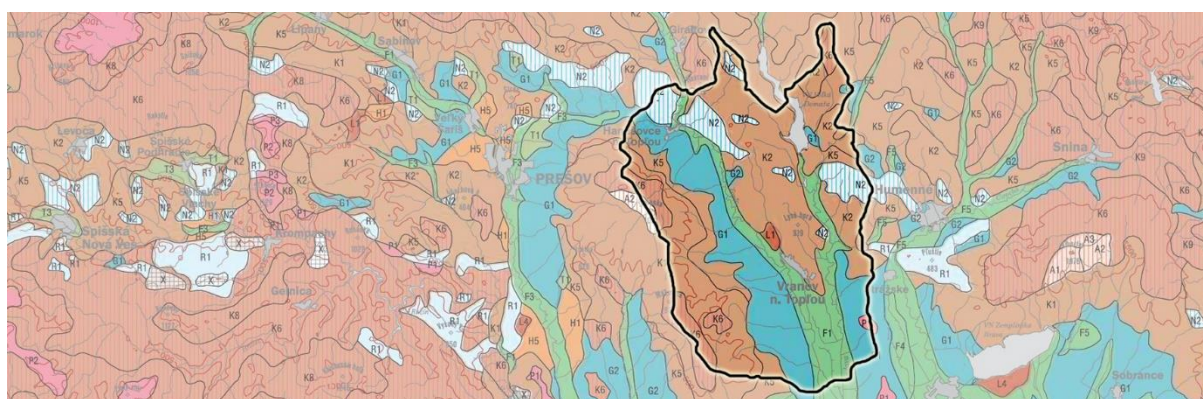
M3- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.)

C1- mierne chladný

Územie katastra patrí do teplej a mierne teplej klimatickej oblasti. V Beskydskom predhorí a prevažnej časti Ondavskej vrchoviny je 7 - 8 °C, iba v rozvodnom chrbte medzi Topľou a Ondavou je pod 7 °C. Vcelku je na území ročný priebeh teploty dosť pravidelný. Najteplejším mesiacom je júl s teplotami 22 - 23 °C, najchladnejším mesiacom je január s teplotami -3 až -4°C.

PÔDNE POMERY

Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Vranov nad Topľou (Atlas krajiny SR, 2002)

F1	<i>fluvizeme kultizemné</i>	K6	<i>kambizeme modálne kyslé</i>
G1	<i>pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé</i>	L1	<i>luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové</i>
G2	<i>pseudogleje nasýtené</i>	N2	<i>pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové</i>
K2	<i>kambizeme modálne a kultizemné nasýtené</i>	P1	<i>podzoly modálne</i>
K5	<i>kambizeme pseudoglejové nasýtené</i>		

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Z predchádzajúceho obrázku vyplýva, že v okrese Vranov nad Topľou dominujú najmä kambizeme (modálne a kultizemné nasýtené, pseudoglejové nasýtené, modálne kyslé)

a pseudogleje (kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé) Na území okresu je zaznamenaný aj výskyt fluvizeme, pararendzinov, luvizeme a podzoly.

Vodstvo

Tok Ondava je alochtónny, prameniáci v Nízkych Beskydách. Povodie Ondavy v priestore okresu má rovnako asymetrickú textúru, no s výrazným podielom ľavostranných prítokov. Z pravej strany ústia menšie toky, najväčšie z nich sú Syrový potok, Suchý potok a Kvakovský potok. Najväčším ľavostranným prítokom je alochtónna Ol'ka s pravostrannými Sitničkou a Ondalíkom a Ondavka. V susednej obci Malá Domaša sa od polovice 60. rokov nachádza vyrovnávacia vodná nádrž, ako súčasť veľkého vodného diela na Ondave - priehrady Domaša. Celá nádrž má veľký vodohospodársky význam. Nádrž má polyfunkčný charakter: reguluje prítok vôd do Východoslovenskej nížiny, je zásobárňou úžitkovej vody a perspektívne aj pitnej vody a využíva sa na rekreačné účely. Plocha celej nádrže je 14,22 km², dĺžka 13,8 km, maximálna šírka približne 3 km, maximálna hĺbka 25 metrov. Riečka Ol'ka preteká územím okresov Medzilaborce, Humenné a Vranov nad Topľou a dĺžku má 41 km. Je tokom V. rádu. Pramení v Laboreckej vrchovine na západnom svahu vrchu Sušková (516,2 m) v nadmorskej výške cca 465 m n. m. Od prameňa tečie na juh, esovito sa stáča a tečie Repejovskou brázdou. Priberá kratšie prítoky z oboch strán, preteká obcou Repejov (tú delí na dve časti – Repejov a Pravrovce), priberá Boršovec zľava (249,3 m n. m.), ďalej tečie obcou Ol'ka, potom sprava priberá Olšavku (204,5 m n. m.), pokračuje cez Ruskú Kajňu, stáča sa viac na juhozápad, preteká cez Pakostov (tiež delí obec na dve časti – Pakostov a Petrovce) a z ľavej strany priberá Úvoz. Následne vstupuje do Ondavskej vrchoviny (180,3 m n. m.), pri obci Nižná Sitnica priberá významný prítok, ľavostrannú Sitničku. Ďalej tečie poza obce Jankovce, Košarovce, pri obci Lukačovce priberá zľava najprv Hladnický potok (158,1 m n. m.) a potom Hatku, pred obcou Girovce potom pravostranný Žarnovec. Medzi obcami Girovce a Poloma vytvára Ol'ka dvojité meander, sprava priberá vodnatý Ondalík (140,4 m n. m.). Výraznejšie meandruje až k obci Žalobín, kde vstupuje do Beskydského predhoria. Do Ondavy sa vlieva po prekonaní výrazného ohybu 1 km juhozápadne od obce Žalobín (133,0 m n. m.).

Rastlinstvo

Z fytogeografického hľadiska patrí mikroregión do obvodu východobeskydskej flóry. Pôvodný vegetačný kryt bol narušený klčovaním a vypaľovaním. Pozdĺž brehov Ondavy a Ol'ky sa ojedinele zachovali zvyšky lužného lesa. Vegetácia vyšších polôh patrí do oblasti dubovo hrabových lesov. Za najzaujímavejšie územie ležiace severovýchodne od obce je považovaná

tzv. Štefanovská borina, ktorá je vyhlásená za chránený areál. Chránené územie je súčasťou bradlového pásma tiahnuceho sa južným okrajom Nízkyh Beskýd, sú to zvyšky borovicovo dubových porastov, ktoré boli v minulosti ovplyvnené pastvou a výrubmi. Vyznačuje sa bohatou teplomilnou vegetáciou. Klimatické podmienky a pestrý geologický podklad v súčinnosti so zmenami, ktorých príčinou bol človek osídľujúci úrodnejšie časti popri toku Ondavy, dali základ súčasnému rastlinnému krytu tejto časti. Územie charakterizuje hlavne tok rieky Ondavy s výbežkom Ondavskej nivy, kde v brehových porastoch prevládajú spoločenstvá s jelšou lepkavou, vrbou bielou a topoľmi. Zaujímavými sú niektoré zdomácnené druhy bylín, ktoré sa k nám dostali popri toku Ondavy ako netýkavka žliazkatá, ktorá pochádza zo subtrópov juhovýchodnej a južnej Ázie - ako neofyt indického pôvodu. Ďalšia je netýkavka drobnokvetá, ktorej domovom je južná Sibír a Mongolsko. Lesné porasty patria do spoločenstva dubohrabín, dubovo - hrabových lesov karpatských, ktoré vo vyšších polohách dopĺňujú kvetnaté bučiny. Na jar kvitne v kobercových porastoch snežienka jarná. Tým sú známe hlavne kóty Lysá hora a Inovec. Na vápenitom podklade porasty vytvára medvedí cesnak. Bežnými lesnými druhmi sú chochlačka dutá s veternicou lesnou, konvalinka voňavá, krivec tukový, vzácna ľalia zlatohlavá, klokoč perovitý. Vyskytujú sa tu aj teplomilné druhy - liečivé rastliny - lipkavec siridlový, divozel veľkokvetý, repík lekársky, materina dúška, kozinec sladkohorký, kručinka farbiarska, či veronika klasnatá. Sleziník zelený a sleziník múrový rastie na skalnatom podklade v štrbinách. Nátržník strieborný, klinček kartuziánsky, rozchodník prudký, ihlica trnistá, ďatelina červenkastá, aj ďatelina panónska zaplňajú miesta na výslní.

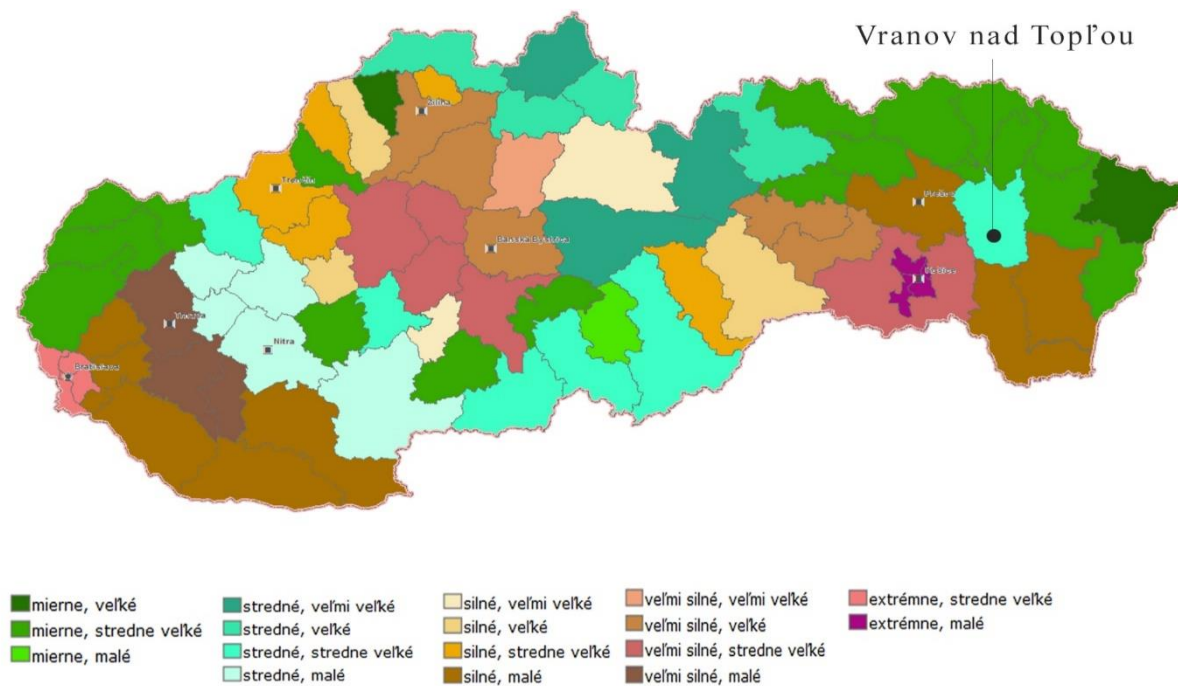
Z drevín je tu zastúpený dub letný, borovica čierna, borovica lesná, brest' hrabolitý, hrab obyčajný, javor poľný. Z krovín na týchto svahoch rastie zob vtáci, drieň obyčajný, bršlen európsky, egreš obyčajný.

Živočíšstvo

V regióne je bohatá druhová skladba živočíchov. Vplyv východoslovenskej nížiny podmieňuje výskyt niektorých teplomilných druhov. Na južných svahoch sa sporadicky vyskytuje modlivka zelená. V lesoch sa vyskytujú rozličné druhy bystrušiek, vzácny fúzač alpský - zákonom chránený. Lúky a pasienky sú bohaté na rozličné druhy motýľov, hlavne babôčok, mlynárikov, ohniváčikov, občas aj vidlochvostov. Pre lesy sú typické, svojimi charakteristickými hlasmi najmä za daždivého počasia ozývajúce sa ropuchy, skokany a kučka žltobruchá, často vidieť salamandru škvrnitú a z plazov užovku obyčajnú, užovku stromovú, vretenicu obyčajnú a jaštericu obyčajnú a slepúcha lámavého. Vo vysokých hlinitých brehoch Ondavy si vyrývajú hniezdne nory brehule obyčajné a rybárik obyčajný. Rieka Ondava predstavuje významnú

migračnú cestu pre vodné vtáctvo pri jarnom a jesennom ťahu. Z cicavcov sa v Ondave vyskytujú vydra riečna a ondatra pižmová. Lesy sú bohaté na poľovnú zver.

Obrázok 4. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi

2.4 Krajinná štruktúra

Katastrálne územie obce má celkovo rozlohu 1187,76 hektárov. Z celkovej plochy tvorí najväčšiu časť nepoľnohospodárska pôda, z ktorej majú najväčší podiel lesné pozemky, tvoriace takmer 69% z celkovej rozlohy.

Poľnohospodárska pôda tvorí len 27,6 % z výmery katastra obce. Orná pôda sa nachádza na 227,97 hektároch, trvalý trávnatý porast na 83,97 hektároch. Poľnohospodárska pôda je malou výmerou zastúpená aj prostredníctvom záhrad a sádov.

Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch k 31.12.2014

Výmera územia obce v hektároch					
Celková výmera územia obce	Poľnohospodárska pôda				
	Spolu	Orná pôda	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
	328,52	227,97	14,71	2,27	83,57
1187,76	Nepoľnohospodárska pôda				
	Spolu	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
	859,24	794,98	21,84	25,22	17,19

Zdroj: ŠÚ SR

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza vnútorného prostredia

Analýzu vnútorného prostredia je možné zjednodušene chápať ako databázu kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, respektíve informácií potrebných pre stanovenie rozvojovej stratégie. Z toho dôvodu v analytickej časti dominuje popis a komparácia vnútorného prostredia využívajúca skúsenosti expertov zaoberajúcich sa jednotlivými riešenými oblasťami. Úlohou analýzy vnútorného prostredia je taktiež nájsť príčiny nepriaznivého stavu v jednotlivých sektoroch miestnej ekonomiky a naznačiť potreby, ktoré sa môžu stať príležitosťami v oblasti rozvoja územia. Analýzou vnútorného prostredia sa preto spracovatelia snažili dospieť k príčinám nepriaznivého stavu, ktoré často súvisia s nedostatočným potenciálom ľudských zdrojov, nevyužívaním správnych metód, či postupov pri riadení, nedostatkom overených informácií a dát ako podkladov ku správne posúdeniu a rozhodnutiu a s nedostatočnou analýzou vnútorného a vonkajšieho prostredia - a ich možnej synergie. Na základe nových zistení je úlohou samosprávy umiestniť a využiť tematické a územné investície čo najefektívnejšie a tak, aby v území vyvolali synergický efekt.

3.1.1 Demografia

Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva

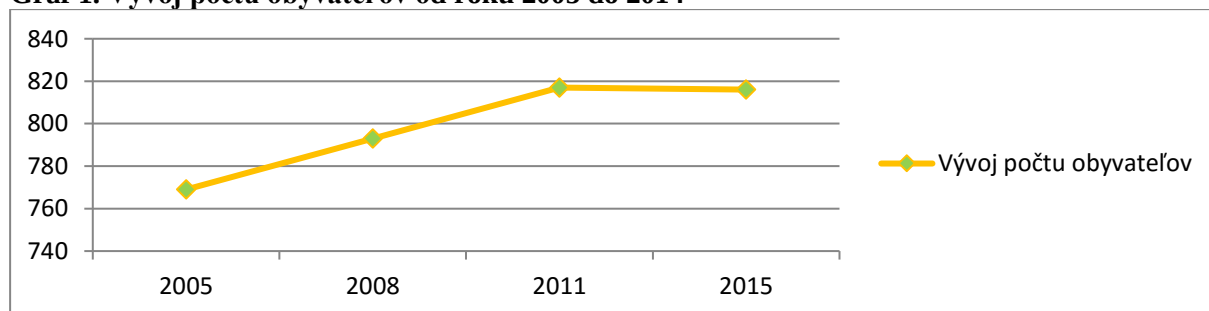
Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľ podľa pohlavia

Rok	Muži	Ženy	Spolu	Priemerný vek
2005	386	383	769	36,07
2008	397	396	793	36,56
2011	411	406	817	36,89
2014	409	407	816	36,63

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Podľa vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že v sledovaných rokoch je takmer rovnaký pomer počtu žien a mužov, ktorí majú trvalý pobyt na území obce.

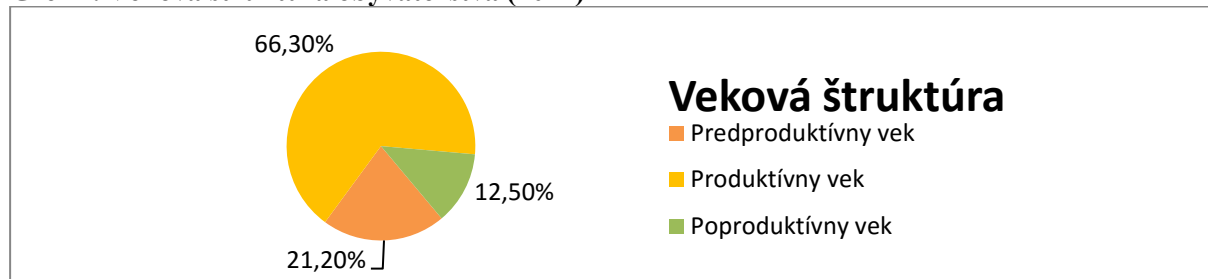
Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2014

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Od roku 2004 až do roku 2011 vidíme mierny nárast počtu obyvateľov. V roku 2014 bol v porovnaní s rokom 2011 zaznamenaný len veľmi nízky pokles (-1).

Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2014)

Ukazovateľ	Počet	%
Predproduktívny vek	173	21,20
Produktívny vek	541	66,30
Poproduktívny vek	102	12,50

Zdroj: ŠÚ SR

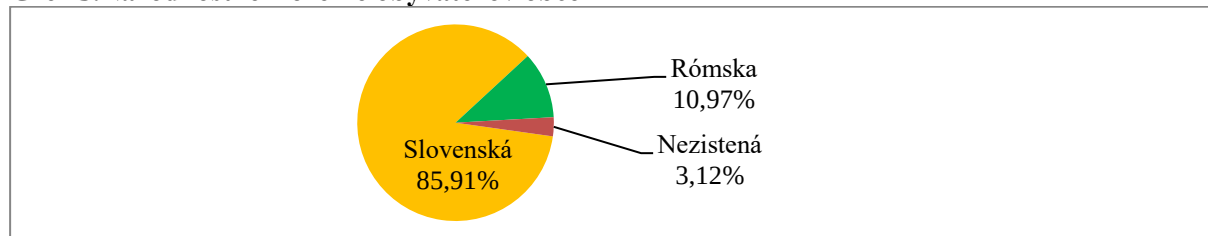
Najväčšiu časť obyvateľov obce tvoria obyvatelia v produktívnom veku.

Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2014)

Ukazovateľ	Počet v rokoch			
	2005	2008	2011	2014
Natalita	14	16	14	11
Mortalita	6	2	3	15
Prist'ahovaní	10	14	17	14
Vyst'ahovaní	8	16	13	10
Celkový prírastok	10	12	15	0

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce

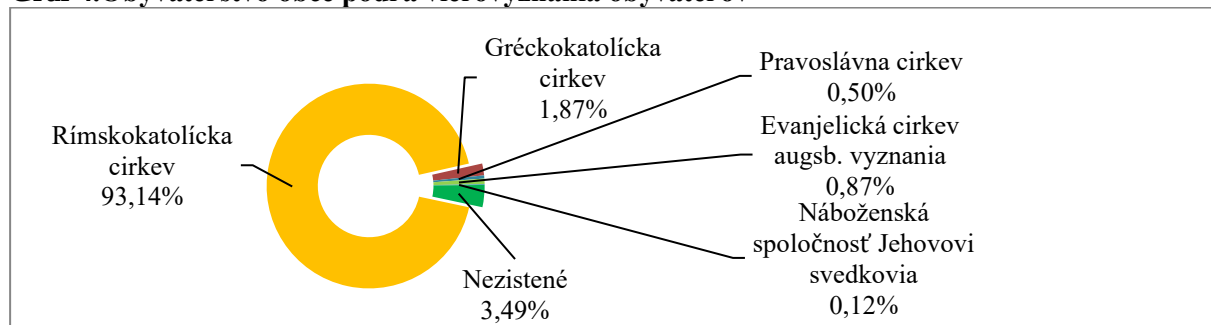

Slovenská	Rómska	Nezistená
689	88	25

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Národnostné zloženie obce je homogénne. Majoritu tvoria podľa údajov z SODB 2011 obyvatelia, ktorí sa hlásia k slovenskej národnosti, čo tvorí 85,91% z celkového počtu obyvateľov.

Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

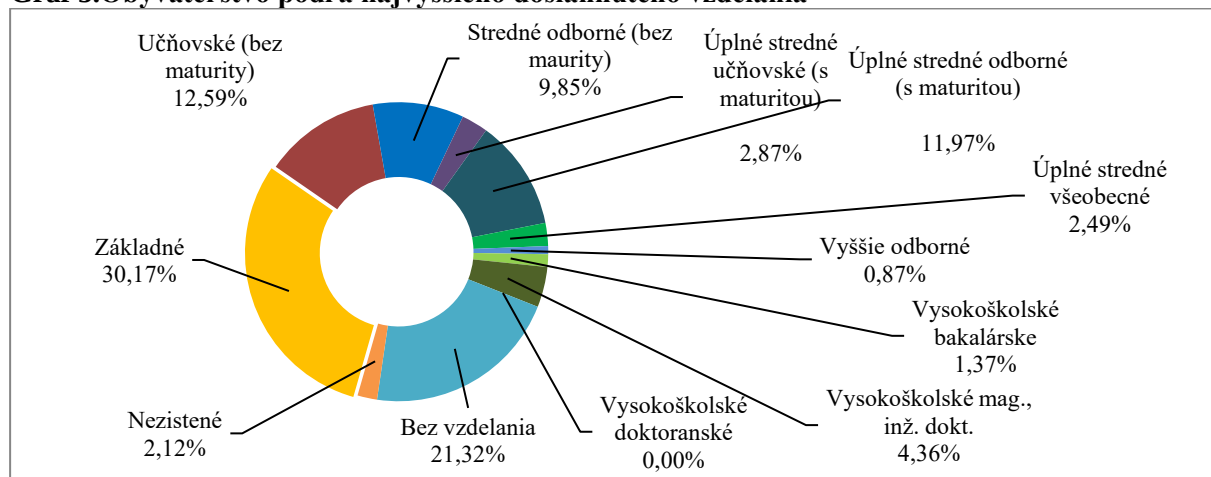

Rímskokatolícka cirkev	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsb. vyznania	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	Nezistené
747	15	4	7	1	28

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

V náboženskom vyznaní obyvateľov dominuje rímskokatolícke vierovyznanie. Toto vyznanie tvorí v porovnaní s ostatnými 93,14%. V obci sa obyvatelia taktiež hlásia ku Gréckokatolíckej cirkvi a nižším percentom sú zastúpene iné vierovyznania.

Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Základné	Učňovské (bez maturity)	Stredné odborné (bez maturity)	Úplné stredné učňovské (s maturitou)	Úplné stredné odborné (s maturitou)	Úplné stredné všeobecné	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské mag., inž. dokt.	Vysokoškolské doktorandské	Bez vzdelania	Nezistené
242	101	79	23	96	20	7	11	35	0	171	17

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

3.1.2 Bývanie

Zástavba obce je realizovaná prevažne prostredníctvom rodinných domov, v ktorých sa nachádza len jedna bytová jednotka. V roku 2011 ich bolo evidovaných 180, z toho bolo 23 neobývaných. V obci sa nachádzalo k roku 2011 v budovách s dvoma bytmi 6 bytov a 17 bytov v domoch, v ktorých sa nachádzalo 3 alebo viac bytových jednotiek.

Tabuľka 8. Byty podľa typu budov

SODB 2011	Byty v budovách s jedným bytom	Byty v budovách s dvoma bytmi	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi
Spolu	180	6	17
Z toho neobývané	23	0	0

Zdroj: SODB 2011

3.1.3 Trh práce a nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti v Prešovskom samosprávnom kraji bola k 31.12.2014 17,45%. V okrese Vranov nad Topľou je už od roku 2011 miera evidovanej nezamestnanosti nad 20%. V roku 2014 bola miera evidovanej nezamestnanosti na úrovni 21,25%, čo radí okres k okresom s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti na Slovensku. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo bol okres Vranov nad Topľou v súlade so Zákonom 336/2015, Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 zaradený do zoznamu najmenej rozvinutých okresov.

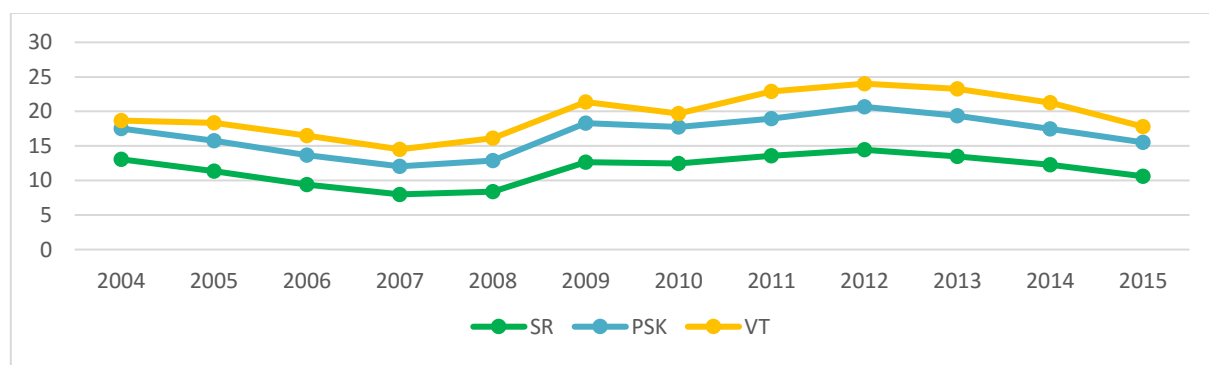
Z vývoja počtu evidovaných nezamestnaných vyplýva, že v celom regióne má nezamestnanosť kolísavý veľmi pomaly klesajúci trend. Je to spôsobené poklesom dopytu po pracovných silách v dôsledku nepriaznivej ekonomickej situácie hospodárskej základne a znižovania počtu voľných pracovných miest.

Tabuľka 9. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (v %)

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (SR, PSK, Okres Vranov nad Topľou)												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63
PSK	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45	15,50
VT	18,69	18,34	16,49	14,51	16,12	21,37	19,68	22,89	24,02	23,25	21,25	17,80

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 6. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 10. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Vranov nad Topľou

Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese - roku 2015					
Vek uchádzačov	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Počet	1675	2292	3012	1868	8847
%	18,93	25,91	34,05	21,11	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 11. Znevýhodnený uchádzači o zamestnanie v okrese Vranov nad Topľou

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 12. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

Zdroj: ŠÚ SR

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity													
Pracujúci (okrem dôchodcov)	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	Študenti stredných škôl	Študenti vysokých škôl	Osoby v domácnosti	Dôchodcovia	Príjemcovia kapitálových príjmov	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicky aktívni
204	5	6	25	154	24	17	0	177	1	17	2	16	369

Tabuľka 14. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu	Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	11	12	23	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	8	9	17
Lesníctvo a ťažba dreva	3	1	4	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	11	15	26
Ťažba uhlia a lignitu	0	1	1	Pozemná doprava a doprava potrubím	10	2	12
Výroba potravín	5	0	5	Letecká doprava	0	1	1
Výroba nápojov	0	1	1	Skladové a pomocné činnosti v doprave	2	3	5
Výroba textilu	6	4	10	Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2
Výroba odevov	1	18	19	Ubytovanie	3	1	4
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	16	5	21	Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	3	4	7
Výroba papiera a papierových výrobkov	1	1	2	Telekomunikácie	1	0	1
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	0	1	Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	3	4
Výroba chemikálií a chemických produktov	2	0	2	Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	1	1	2
Výroba výrobkov z gumy a plastu	3	1	4	Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	0	1	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	4	0	4	Reklama a prieskum trhu	0	2	2
Výroba a spracovanie kovov	1	2	3	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	0	1	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	3	2	5	Sprostredkovanie práce	4	0	4
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	0	3	3	Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	2	1	3
Výroba elektrických zariadení	1	1	2	Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	0	1
Výroba strojov a zariadení i. n.	3	0	3	Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	2	3
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	4	0	4	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	13	19	32
Iná výroba	1	0	1	Vzdelávanie	7	10	17
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	Zdravotníctvo	3	5	8
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	1	3	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	2	2
Zber, úprava a dodávka vody	3	0	3	Sociálna práca bez ubytovania	1	8	9
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1
Výstavba budov	5	2	7	Činnosti členských organizácií	1	0	1
Inžinierske stavby	15	3	18	Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	0	1	1
Špecializované stavebné práce	15	1	16	Nezistené	19	13	32
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	1	3	Spolu	203	166	369

Zdroj: SODB 2011

3.1.4 Občianska a technická vybavenosť

3.1.4.1 Občianska vybavenosť

3.1.4.1.1 Vzdelávanie

Predprimárne a primárne vzdelávanie obyvateľom obce zabezpečuje materská škola a základná škola, ktoré majú sídlo v spoločnej budove.

Materská škola

Materská škola má v obci dlhoročnú tradíciu, bola zriadená už v roku 1975. V súčasnosti je predprimárna výchova (deti vo veku 3 až 6 rokov) zabezpečovaná kvalifikovanými pracovníčkami.

Základná škola

Zriaďovateľom základnej školy je obec. Z dôvodu, že škola je neplnoorganizovaná, výučba prebieha len v 1 - 4 ročníku. Výučbu absolvujú prevažne žiaci s trvalým pobytom na území obce. Aby žiaci mohli nadobúdať nové skúsenosti, zručnosti a vedomosti, škola zabezpečuje aj krúžkovú činnosť (Krúžok anglického jazyka, Počítačový a internetový krúžok, Krúžok šikovných rúk, Športový krúžok ale aj iné).

Najbližšie stredné školy sa nachádzajú v okresnom meste Vranov nad Topľou.

3.1.4.1.2 Šport a športové zariadenia

Obyvatelia obce majú možnosť na svoje športové aktivity využívať multifunkčné ihrisko.

Futbalové ihrisko ani ihrisko pre deti sa v obci nenachádza.

3.1.4.1.3 Zdravotníctvo

Za primárnou (všeobecnou, preventívnou, diagnosticko – liečebnou) sekundárnou (špecializovanou diagnosticko – liečebnou) a terciárnou (následná starostlivosť u chorých s ukončeným liečebným plánom) zdravotnou starostlivosťou dochádzajú občania obce do okresného mesta Vranov nad Topľou, ale aj do blízkej obce Slovenská Kajňa, kde poskytujú svoje služby praktický lekár pre deti a dorast, praktický lekár pre dospelých a stomatológ.

3.1.4.1.4 Sociálne služby

Starším obyvateľom v obci poskytuje sociálne služby neverejný poskytovateľ ambulantnou formou, prostredníctvom denného stacionára. Stacionár má kapacitu 40 ľudí.

3.1.4.1.5 Cestovný ruch a rekreácia

Najväčším atraktorom cestovného ruchu pre obec Žalobín, ale aj okolité obce je bezpochyby vodná nádrž Domaša, ktorá sa nachádza len pár kilometrov od obce.

3.1.4.1.6 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky

V oblasti kultúry obec reprezentuje Folklórna skupina Konopianka. Skupina bola založená v roku 1996. Jej prvé vystúpenie s pásmom „Daj Boh šťastia tejto zemi“ sa konalo 28.12.1996. Skupina reprezentovala svoju „rodnú obec“ nielen na vystúpeniach konaných v obci („Žalobín to valal“), v rámci regiónu, svedkami ich vystúpení boli napríklad aj účastníci folklórnych slávností, ktoré sa konali v Poľskej dedine Kostarowce, ale aj na festivale rodákov Slovákov v bývalej Juhoslávii. Doposiaľ folklórna skupina vystupovala viac ako 150 krát.

Svoje slávnosti v obci organizovala aj rómska komunita prostredníctvom rómskeho folklórneho festivalu.

Nielen na kultúrne podujatia slúži kultúrny dom v správe obce.

Kultúrne pamiatky

Dominantou obce je rímskokatolícky Kostol sv. Františka z Assisi, ktorý pochádza z konca 16. storočia a začiatku 17. storočia.

3.1.4.2 Technická infraštruktúra

3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cestná sieť

Katastrálnym územím obce prechádza cesta II. triedy v dĺžke 2000 metrov. Je spravovaná a udržiavaná Prešovským samosprávnym krajom.

V rámci obce vytvárajú cestnú sieť miestne komunikácie. Tieto cesty spravuje obec a ich celková dĺžka je 3155 metrov. Tieto komunikácie majú nevyhovujúci technický stav, a je potrebné ich rekonštruovať.

Cyklotrasy

Obcou neprechádzajú oficiálne cykloturistické trasy, avšak blízkosť vodnej nádrže Domaša je čiastočne predpokladom pre možnosť úspešného vytvorenia atraktívnej cykloturistickej trasy.

Cestná doprava

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Humenné. Dopravné spojenie v rámci kraja je zabezpečené aj inými prepravnými spoločnosťami.

Železničná doprava

Najbližšie železničná stanica sa nachádza v okresnom meste Vranov nad Topľou. Slúži na osobnú, ale aj nákladnú železničnú dopravu.

3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou z verejného vodovodu, ktorý je napojený na Východoslovenskú vodárenskú sústavu.

ČOV a kanalizácia

Obec je čiastočne odkanalizovaná (približne 38% z obce). Táto kanalizácia je odvedená do čističky odpadových vôd.

3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo

Zásobovanie plynom

Celá obec je plne plynofikovaná.

Zásobovanie elektrickou energiou

Je zabezpečené NN sieťou, ktorá je tvorená prevažne vzdušnými vedeniami v rámci celej obce. Na stĺpoch NN je umiestnené verejné osvetlenie.

3.1.4.2.4 Telekomunikácie

Intravilán obce je dobre pokrytý signálom všetkých operátorov poskytujúcich služby na území SR. Internetové služby sú poskytované len prostredníctvom mobilného internetu.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu sa nachádza v objekte Obecného úradu. Rozvod je vedený kombinovane pomocou vlastných stĺpov a stĺpov NN (vzdušným vedením).

3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo

Obec zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu v pravidelných intervaloch podľa vytvoreného plánu. zabezpečený je taktiež vývoz separovaného odpadu (plasty, sklo a papier).

3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce

Tabuľka 15. Vybavenosť obce

Výber ukazovateľov	Odporúčaná vybavenosť	Stav v obci
Školstvo		
Materská škola	•	Áno
Telovýchova a šport		
Ihrisko pre deti	•	Nie
Ihrisko pre mládež a dospelých	•	Nie
Ihrisko maloplošné (menej ako 2000m ² plochy)	•	Áno
Cestovný ruch – verejné ubytovanie		
Horské apartmány	o	Nie
Zdravotníctvo a sociálne služby		
Ambulancie	o	Nie
Maloobchod		
Potraviny, zmiešaný tovar	•	Áno
Kultúra		
Knižnica (obecná, regionálna, krajská)	o	Nie
Výstavné priestory (výstavné areáli a siene)	•	Nie
Kultúrno –osvetové zariadenia, klubovne	•	Áno
Kostoly, modlitebne, synagógy, meditačné priestory	o	Áno
Cintoríny, domy smútku, urnové háje, krematóriá	•	Áno
Zeleň		
Parky a iné typy verejnej parkovej zelene	o	Áno
Zeleň v obytných územiach	o	Áno
Zeleň pri občianskej vybavenosti	•	Áno
Ostatná zeleň (cintoríny, kempy, zeleň peších zón, ...)	•	Áno
Zeleň pri výrobných a priemyselných areáloch	•	Nie
Prírodná zeleň (lesy)	•	Áno
Služby		
Služby pre obyvateľov (murár, elektrikár, a iné)	•	Áno

• odporúčaná vybavenosť

o alternatívne doplnenie vybavenosti

3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza

Táto časť je zameraná na vypracovanie analýzy možností rozvoja obce z pohľadu troch rozvojových oblastí.

Prvou oblasťou je oblasť hospodárska, ktorá sa sústreďuje na popis faktorov ovplyvňujúcich vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest.

Druhou oblasťou je oblasť sociálna, ktorá sa sústreďuje na popis faktorov ovplyvňujúcich vznik a ponuku moderných a inovatívnych služieb a podmienky podporujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest súvisiacich s ponukou služieb.

Oblasť Životné prostredie, ktorá sa sústreďuje na environmentálne faktory ovplyvňujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest v súvislosti s ochranou a zvyšovaním kvality ekosystémových služieb.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO (PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI)

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré dopravné spojenie : autobusové, - dostatočný počet obyvateľov v produktívnom veku - zachovaný vidiecky ráz územia - potenciál rastlinnej poľnohospodárskej prvovýroby - potenciál pre druhovýrobu - vysoká výmera lesných pozemkov - blízkosť okresného mesta - katastrom obce prechádza cesta 2.triedy - skúsený manažment	- nízky rozpočet obce - nízka diverzifikácia poľnohospod. a nepoľnohospodárskych činností - obecné objekty v zlom technickom stave - mladí nezamestnaní (do 29)
Príležitosti	Ohrozenia
- blízkosť väčších zamestnávateľov etablovaných na trhu - blízkosť rekreačnej oblasti Domaša - dopyt po domácich , eko a bio produktoch, vytvorenie krátkych odbytových reťazcov pre obyvateľov blízkych miest - podpora v oblasti budovania cyklotrás z národnej úrovne - podpora vidieckeho cestovného ruchu z národnej úrovne - podpora v oblasti vysporiadania pozemkov - možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF - možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov - vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015	- ukončenie činností alebo znižovanie stavu zamestnancov zamestnávateľmi z regiónu - neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov (NFP) - nedostatočné zhodnotenie prírodného a kultúrneho potenciálu - vysoká miera nezamestnanosti

PTIORITNÁ OBLASŤ SLUŽIEB (SOCIÁLNA)

Silné stránky	Slabé stránky
- existujúci prírodný potenciál - zásobovanie pitnou vodou – skupinový vodovod - plynovod - prispôsobovanie sa moderným trendom v oblasti služieb	- nedostatok subjektov zaoberajúcich sa poskytovaním kreatívnych služieb v oblasti kultúry - nedostatok služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu , agroturizmu - nedostatok alternatívnych sociálnych a komunitných služieb ku existujúcim sociálnym službám - nedostatočné zhodnotenie prírodného a kultúrneho potenciálu - nízka diverzifikácia v oblasti služieb - nízka kvalita voľnočasovej infraštruktúry - nízka kvalita technickej infraštruktúry - nízka propagácia miestneho potenciálu
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora zo strany blízkeho okresného mesta pri kultúrnych podujatiach - vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu napr. aj prostredníctvom štátnej legislatívy, štátnych dotácií a NFP - podpora v oblasti budovania cyklotrás z národnej úrovne - podpora vidieckeho cestovného ruchu z národnej úrovne - záujem o nové kreatívne netradičné služby a činnosti - podpora v oblasti vysporiadania pozemkov - možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF - vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 - možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov,	nezáujem zo strany súkromného a neziskového sektora o partnerstvo s verejným sektorom - nedostatočný záujem zo strany návštevníkov - nedostatočný záujem o poskytovanie služieb zo strany podnikateľov - nedostatok štátnych dotácií na skvalitnenie

PRIORITNÁ OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- relatívne zachovalé životné prostredie z dôvodu nízkej industrializácie regiónu	- nedostatočne využitý prírodný potenciál - nedokončená ČOV - nedostatočná protipovodňová ochrana - zlý technický stav verejných budov – vysoká energetická náročnosť - absencia zberného dvora
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF - možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov, štátnych dotácií a grantov - vypracovanie akčného plánu pre najmenej rozvinutý okres a poskytnutie podpory na realizáciu aktivít posilňujúcich hospodárstvo obce, v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 -	- nedostatočná prevencia pred environmentálnymi rizikami - neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

3.3 Analýza vonkajšieho prostredia

Rozvoj územia, ako aj rozvoj miestnych ekonomík je ovplyvňovaný viacerými faktormi a kombináciou ich vzájomného pôsobenia. Medzi faktory ovplyvňujúce rozvoj územia patria endogénne a exogénne zdroje, ich vzájomná súvislosť a najmä schopnosť ich zhodnocovania. Prírodné a kultúrne zdroje, stav ekosystémov, stupeň rozvoja hospodárstva a priemyslu, kvalita služieb, zavádzanie vedy a výskumu do praxe, a s tým súvisiaci stupeň ekonomickej aktivity v blízkom okolí, sú dôležitým potenciálom pre rast konkurencieschopnosti a významne ovplyvňujú rozvoj ekonomiky obce Žalobín vo všetkých sektoroch národného hospodárstva.

VONKAJŠIE FAKTORY ROZVOJA ÚZEMIA, VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA ROZVOJ ÚZEMIA, STEEP ANALÝZA

V súvislosti s analýzou vonkajšieho prostredia a jeho vplyvu na rozvoj a rast konkurencieschopnosti obce Žalobín a zvyšovanie kvality života obyvateľov bola použitá STEEP analýza vonkajších faktorov.

Vyššie spomínané faktory z pohľadu vonkajšieho prostredia **v sociálnej, technologickej ekonomickej, ekologickej a politickej** oblasti ovplyvňujú okrem iného aj schopnosť vytvárať pracovné príležitosti, a tým nepriamo ovplyvňujú výšku migračného salda, ktorá bola ku koncu roka 2014 v okrese Vranov nad Topľou - 84 (rozdiel medzi vyst'ahovanými a prisťahovanými), ako aj výšku celkového prírastku, úbytku, ktorá bola +281 (narodení, zomrelí, vyst'ahovaní, prisťahovaní) (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014) .

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia má na ekonomický rozvoj okresu podstatný vplyv jeho geografická poloha. Okres leží na východe Slovenska, v juhovýchodnej časti Prešovského kraja a rozlohou 769 km sa radí ku väčším okresom kraja a stredne veľkým okresom Slovenskej republiky. Z geografického hľadiska sa nachádza v predhorí Nízkyh Beskýd na Východoslovenskej pahorkatine. Hranice okresu zasahujú do Východoslovenskej nížiny, do Ondavskej vrchoviny, ale tvorí ich aj hrebeň Slanských vrchov. Z hľadiska územno-správneho usporiadania Slovenskej republiky tvorí okres 68 samosprávnych území obcí, pričom dve majú štatút mesta – Hanušovce nad Topľou a Vranov nad Topľou.

Význam na rozvoj miestnej ekonomiky v obci Žalobín môžu mať mestá Vranov nad Topľou vzdialený 16 km, mesto Humenné vzdialené 21 km a vzdialenejšie mesto Stropkov, ktoré delí od obce Žalobín 30 km. Okresné mesto Vranov nad Topľou s počtom obyvateľov 22 898 (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014) leží smerom na juh, smerom na východ leží okresné mesto Humenné v

ktorom ku 31.12.2014 malo trvalý pobyt 34 186 obyvateľov a okresné mesto Stropkov rozkladajúce sa smerom na sever má 10 762 obyvateľov(ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

V súlade so Zákom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 bol okres Vranov nad Topľou zaradený do zoznamu najmenej rozvinutých okresov, v ktorom miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR vykazuje, bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrtí rokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrtí rokov vyššia ako 1,6-násobku priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v SR za rovnaké obdobie.

Na základe tohto zákona zabezpečí Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 3 a § 4 Zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 vypracovanie Akčného plánu, ktorý bude obsahovať analýzu nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku. Akčný plán zároveň integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie.

S počtom obyvateľov 80 508 sa okres Vranov nad Topľou, pre ktorý je charakteristické rovnomerné osídlenie, radí k väčším okresom. Hustota obyvateľstva dosahuje 104,63 obyv./km², čo je približne rovnaká hustota obyvateľstva ako je celoslovenský priemer, teda 111 obyv./km². Z celkového počtu obcí v rámci okresu Vranov nad Topľou patrí 48,48 % obcí do veľkostnej skupiny 0 – 499 obyvateľov.

Z celkového počtu obyvateľov žije v okrese 15 617 obyvateľov v predproduktívnom veku (do 14 rokov), teda 19,45 % obyvateľov, obyvateľov v produktívnom veku (od 15 – 64) je 55 738, čo tvorí v okrese podiel 69,23 % a v poproduktívnom veku (65+) je podiel 11,37 % obyvateľov, teda 9 153 obyvateľov.

V okrese Vranov nad Topľou dosiahol priemerný vek obyvateľov ku 31.12.2014 hodnotu 36,6 rokov, pričom výška priemerného veku v priemere za Slovensku je 39,9 rokov. V Prešovskom samosprávnom kraji dosahuje okres Vranov nad Topľou štvrtý najnižší priemerný vek obyvateľov. Čo sa týka hodnoty index starnutia je okres s hodnotou 58,61 štvrtý najnižší v rámci kraja, nižší ako je priemer v kraji (67,47) a výrazne nižší ako je celoslovenský priemer (91,2 %) (ŠÚ SR, ku 31.12.2014).

Čo sa týka štruktúry obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania sa okres v rámci okresov Prešovského kraja radí v poradí ako tretí s najvyšším podielom obyvateľstva bez vzdelania a s ukončeným základným vzdelaním (39,75 %) a ako tretí s najnižším podielom vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva (8,86 %) (SODB, 2011).

Nedostatok pracovných príležitostí v okrese sa odráža v odlive mladej pracovnej sily. Odchod mladých za prácou do iných regiónov, aj mimo územia Slovenskej republiky, ovplyvňuje aj nízka nominálna priemerná mzda zamestnancov, ktorá k 31.12.2014 dosiahla v okrese hodnotu 707,- €, čo je o 60,- € menej ako je priemer v Prešovskom kraji a takmer 200,- €, menej ako je priemer v SR.

Graf č. 1: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti v okresoch Prešovského kraja

Zdroj: Ústredie ÚPSVaR, Bratislava

Ku 31.12.2015 bolo evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese 8 847 (zdroj UPSVaR). Z toho bolo dlhodobo evidovaných až 62 %. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 17,80 % v porovnaní s koncom roka 2014, keď dosiahla úroveň 21,25 % je o viac ako 3% nižšia. V porovnaní s priemerom Prešovského kraja - 15,50 % je takmer o 2,30 % vyššia a v porovnaní s priemerom SR je o 8 % vyššia (ŠÚ, údaje ku 31.12.2015).

V okrese Vranov nad Topľou dosiahol priemerný evidenčný počet zamestnancov vo veku od 20 do 64 rokov počet 11 244 osôb. Najviac zamestnancov pracovalo v priemysle (25,9 %), vo verejnej správe (16,9 %) a vo veľkoobchode a maloobchode (15,5 %). (ŠÚ SR, ku 31.12.2014). Od roku 2015 tento počet klesá.

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 **odchádzalo do zamestnania** z miesta trvalého bydliska v okrese Vranov nad Topľou spolu 13 315 ekonomicky aktívnych

obyvateľov. Naopak za prácou do okresu Vranov nad Topľou z iných okresov SR dochádzalo spolu 6 810 osôb.

Priemyselná základňa je tvorená priemyslom výroby celulózy a rozsiahlej drevárskej výroby, textilným priemyslom, stavebným priemyslom a priemyslom výroby stavebných hmôt. Zastúpený je aj priemysel strojársky, potravinársky a výroba plastov.

V rámci okresu Vranov nad Topľou je lokalizovaný jeden priemyselný park, a to Priemyselný park FERVOVO Vranov nad Topľou s rozlohou od 17,9 do 40 ha.

V okrese s ohľadom na dochádzanie za prácou sa nachádzajú nasledujúce podniky (najvýznamnejšie pre vytváranie pracovných príležitostí, najväčšie v okrese podľa počtu zamestnancov):

Názov spoločnosti	Hlavná činnosť
STD DONIVO a.s.	Pozemná doprava a doprava potrubím
M.I.S. SLOVAKIA, spol. s r.o.	Výroba odevov
Skupina spoločností BUKÓZA HOLDING	Výroba papierenskej buničiny a produktov s vyššou pridanou hodnotou – prášková celulóza a produkty osobnej hygieny
LPH Vranov nad Topľou	Výroba plastových výliskov
MTH REMONT	Vývoj, konštrukcie, výroba strojov a zariadení pre opravu a údržbu železničných tratí
BETPRES s.r.o	Stavebná činnosť
Pol'nonákup Vranov nad Topľou, s.r.o.	Výroba kŕmnych zmesí
PD Vehec	Rastlinná a živočíšna výroba
PD Nižný Hrušov	Rastlinná a živočíšna výroba, ovocné sady
PD Hencovce	Rastlinná a živočíšna výroba
UNIPLAST MH s.r.o.	Výroba a montáž výrobkov z plastov

ale aj V.T.F. Slovenka s.r.o., COOP JEDNOTA VRANOV NAD TOPLĽOU, s.d., ZEOCEM, a.s. a ďalšie.

Z celkovej výmery okresu 76 923 hektárov tvorí poľnohospodárska pôda 40 217 hektárov, teda 52% a nepoľnohospodárska pôda 36 706 hektárov, teda 48%.

Najväčšia produkcia v rámci poľnohospodárskych plodín ku 31.12.2014 bola produkcia zemiakov, zrnín, obilnín, olejnín (Zdroj: ŠÚ SR).

V okrese Vranov nad Topľou 12,55 % **podnikov** z celkového počtu 1147 pôsobí v oblasti priemyselnej výroby, v oblasti stavebníctva 13,08 %, vo veľkoobchode v maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov 24,24 % a 11,60 %, v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove.

Z počtu 3 322 živnostníkov v okrese Vranov nad Topľou, pôsobí v oblasti priemyselnej výroby 31,09 %, v oblasti stavebníctva 26,07 %, vo veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov 16,63 %, v odborných a vedeckých a technických činnostiach 6,46 % a v umení, zábave a rekreácii 4,58 % .(ŠÚ SR, ku 31.12.2014)

Z hľadiska intenzity chovu hospodárskych zvierat k 31.12.2014 tvoril významný podiel chov hydiny, ošípaných, oviec a hovädzieho dobytku.

Z hľadiska lesného hospodárstva je významná lesnatosť, ktorá predstavovala v roku 2014 až 38 % z rozlohy územia. Výmera lesných pozemkov v okrese Vranov nad Topľou bola k 31.12.2014 28 985 ha. V rámci všetkých okresov sú dôležité mimoprodukčné funkcie lesov, teda ekologické funkcie lesov (pôdoochranná, vodohospodárska, klimatická) a spoločenské funkcie lesov, (zdravotná, kultúrna, rekreačná, prírodoochranná, vodoochranná funkcia).

Z hľadiska vodného hospodárstva sa v severnej časti okresu Vranov nad Topľou nachádza vodohospodársky významná vodná nádrž Domaša. Je to viacúčelové vodné dielo. Reguluje prítoky vôd do Východoslovenskej nížiny a slúži ako zásobáreň úžitkovej a v prípade potreby aj pitnej vody. Jej rekreačné využitie tvorí dôležitý potenciál pre cestovný ruch, relax a rekreáciu. Vodná plocha má 1422 ha a celkový objem nádrže je 187,5 mil. m³. Jej výstavba bola ukončená v roku 1967.

V ponuke sociálnych služieb sú v okrese poskytované sociálne služby. Zriaďovateľmi týchto služieb sú verejní a neverejní poskytovatelia.

V okrese Vranov nad Topľou poskytuje opatrovateľskú starostlivosť a sociálnu pomoc s ubytovaním Centrum sociálnych služieb AMETYST. Sociálny rozvoj, sociálnu a zdravotnícku činnosť, poradenstvo a ubytovanie poskytuje DSS vo Vranove nad Topľou. DSS a zariadenie podporovaného bývania v Hanušovciach nad Topľou zabezpečuje starostlivosť o osoby s mentálnym postihnutím, duševne choré a drogovu závislé osoby. V okrese sa nachádza aj zariadenie pre seniorov.

Z hľadiska cestovného ruchu má okres Vranov nad Topľou dostatočný prírodný a kultúrno – historický potenciál. Okres sa nachádza v predhorí Nízkych Beskýd. Jeho juhovýchodná časť leží na úrodných pôdach Východoslovenskej nížiny. Na severe zasahuje do Ondavskej

vrchoviny. Na západe sa rozkladajú Slanské vrchy. Vodná nádrž Domaša vznikla prehradením údolia rieky Ondavy. Okolie vodnej nádrže Domaša ponúka možnosť individuálnej turistiky, cykloturistiky, agroturistiky, či vodných športov. V okrese sú bežecké aj lyžiarske trate. V okrese je evidovaných šesť národných prírodných rezervácií (NPR), osem chránených prírodných výtvorov a nachádzajú sa tu aj chránené stromy. Do okresu zasahuje časť chráneného vtáčieho územia Slanské vrchy, ktoré bolo vyhlásené s cieľom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov medzi inými orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého v záujme ich prežitia a rozmnožovania. V Zámutove, v ktorého katastri sa nachádza chránené vtáčie územie Slanské vrchy, je zároveň chránený strom – borovica Jeffreyova, ktorej ochrana má kultúrny a vedecký význam. Jej vek je cca 200 rokov. V Rudlove sa nachádza dub letný, ktorej ochrana má taktiež kultúrny a vedecký význam, je zaradený do 2. stupňa ochrany, jeho vek je tiež cca 200 rokov. Kultúrny a vedecký význam má aj platan západný v Tovarnom. Na území okresu sa nachádzajú zaujímavé skalné útvary a minerálne pramene. V obci Merník prebiehala v minulosti ťažba ortuti.

Na území okresu sa nachádzajú zaujímavé skalné útvary a minerálne pramene. NPR Oblík nachádzajúca sa v katastri obce Petrovce je zaujímavá svojou zriedkavosťou. Cieľom je ochrana územia z dôvodu zriedkavého geologického javu - sopečného kužeľa.

Prírodná rezervácia Hermanovské skaly bola vyhlásená v roku 1980. Na chránenom území sa nachádza najväčší skalný komplex Slanského pohoria, krajinársky významný skalný útvar je Čertova brána. PR Zamutovské skaly sú jedným z najvýznamnejších prírodných výtvorov v Slanských vrchoch. Ukážkou zachovalých pôvodných jelšových porastov mimo oblasť lužných lesov sú PR Zamutovská jelšina a Hľňanska jelšina. Okrem prírodných rezervácií sa na území okresu nachádzajú aj prírodné pamiatky: Skaly pod Pariakovou, Petkovský potok, Žipovské mŕtve rameno, Zapikan, Zárez Stravného potoka a chránené areály: Radvanovské skaly, Medzianské skaly a Štefanovská borina. Z hľadiska územného systému ekologickej stability sa na území okresu nachádzajú aj ďalšie biocentrá, napríklad Bučina pri Vechci (Slanské vrchy), Kelčianska jelšina (Ondavská vrchovina), či Rybník pri Tovarnom (Beskydské predhorie).

(<http://www.sazp.sk/slovak/periodika/sprava/kraje/presov/kap32.htm>)

V okrese Vranov nad Topľou sa zachovávajú ľudové tradície folklór zemplínskeho a šarišského regiónu. Tradičným vrcholný folklórny podujatím v regióne Horného Zemplína sú Hornozemplínske folklórne slávnosti, na ktorých sa predstavujú súbory aj zo zahraničia. Pod záštitou Českej komisie pre UNESCO sa v meste koná každý rok koncert v rámci medzinárodného hudobného festivalu Pontes - Mosty medzi mestami.

Okres je v oblasti cestovného ruchu zastúpený 23 ubytovacími zariadeniami s indexom¹ 92, čo naznačuje mierny pokles ubytovacích zariadení oproti roku 2013, v roku 2014 bolo evidovaných 13 003 návštevníkov s indexom 87,9 oproti roku 2013, čo naznačuje mierny pokles aj u návštevníkov.

Na území okresu sa nachádza viacero významných kultúrno-historických pamiatok, a to vďaka postaveniu územia v minulosti. Do roku 1848 bolo územie súčasťou historickej Zemplínskej stolice a neskôr do roku 1922 súčasťou Zemplínskej župy. Kultúrno-historické pamiatky tvoria významný potenciál pre všetky obce rozkladajúce sa na území okresu, a preto je potrebné spomenúť aspoň niektoré. Tie spolu s prírodnými danosťami a jedinečnosťami regiónu tvoria jeho svojrázny kolorit.

Z kultúrohistorických pamiatok je pozoruhodný renesančno-barokový kaštieľ postavený na území dnešných Hanušoviec nad Topľou v 1. polovici 18. storočia, ktorý patril rodine Dežöfiovcov. V súčasnosti v ňom sídli vlastivedné múzeum a Šoóšovský malý kaštieľ. Rozsiahly park, pôvodne okrasná záhrada s pravidelným členením, bola v polovici 19. storočia prebudovaná na prírodno-krajinársky park. Múzeum spravuje zbierkový fond 18 500 kusov z oblasti geológie, paleontológie, botaniky, zoológie, archeológie, etnografie, kunsthistórie a histórie (<http://www.muzeumhanusovce.sk>).

Ďalšie kaštiele nachádzajúce sa vo Vyšnom Žipove, Nižnom Hrabovci, Nižnom Hrušove a kúrie v Majerovciach, Skrabskom, Vechci, Nižnom Hrabovci sú tiež evidované ako národné kultúrne pamiatky.

Pre vidiecky cestovný ruch je v okrese atraktívny napr. aj hrádok v Medziankach a hrad Čičava v Sedliskách. Vidiecky cestovný ruch, aj v prepojení na poľnohospodársku výrobu, ako agroturizmus, sa javí ako ďalšia z možných foriem vidieckeho cestovného ruchu. Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch majú obce v blízkosti vodnej nádrže Domaša.

Na území okresu sa nachádza najdlhší železničný oblúkový most v strednej Európe - Hanušovský viadukt z roku 1943.

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia na rozvoj miestnej ekonomiky v obci Žalobín je podstatný aj vplyv viacerých faktorov na úrovni Prešovského kraja.

V súlade so Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 bol okres Vranov nad Topľou zaradený do zoznamu najmenej rozvinutých okresov, v ktorom miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú ústredie vykazuje, bola v

¹ Index - rovnaké obdobie minulého roka =100

období za aspoň deväť kalendárnych štvrt'rokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrt'rokov vyššia ako 1,6-násobku priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Na základe tohto zákona zabezpečilo podľa § 3 a § 4 Zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky vypracovanie Akčného plánu, ktorého súčasťou je analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku. Akčný plán zároveň integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie.

PSK patrí svojou rozlohou a počtom obyvateľov k najväčším krajom. Na základe regionalizácie OECD patrí PSK medzi prevažne vidiecke regióny V sídelnej štruktúre PSK, tak, ako je to charakteristické pre celé územie SR, prevládajú malé obce do 1 000 obyvateľov.

Prešovský samosprávny kraj je na základe ekonomických ukazovateľov za posledné roky jedným z najzaostalejších regiónov Slovenska, čomu však nenasvedčuje územie bohaté na prírodné, kultúrne a historické zdroje. PSK patrí medzi kraje s najlepšou environmentálnou kvalitou. Na väčšine územia má PSK prostredie vysokej kvality. Prírodné prostredie je relatívne málo narušené najmä v oblastiach s nízkou ekonomickou aktivitou.

Na území kraja sa nachádza 76 území európskeho významu. Územie kraja je kvôli vyhovujúcej geologickej stavbe veľmi bohaté na výskyt minerálnych a termálnych vôd. Zastúpené sú všetky známe typy minerálnych vôd (prírodné minerálne vody, prírodné liečivé vody a prírodné minerálne vody stolové, okrem rádioaktívnych, niektoré dokonca vo veľkých koncentráciách). Sú považované za vzácny prírodný zdroj a bezpochyby sú ďalším predpokladom rozvoja územia. Na území kraja sa nachádzajú aj jedny z najstarších kúpeľov na Slovensku - Bardejovské kúpele.

STEEP analýza vonkajších faktorov	
Sociálne faktory	• prírastok, úbytok obyvateľov • migrácia obyvateľov • vzdelanie • sociálne postavenie obyvateľov • historický a kultúrny vývoj spoločnosti • náboženské vyznanie
Technologické faktory	• zavádzanie IKT • zavádzanie inovatívnych technológií do výroby, postupov a procesov • investície v budúcnosti
Ekonomické faktory	• prepojenie s politickými faktormi • stav jednotlivých sektorov národného hospodárstva • vývoj meny, kurzu, inflácie • kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	• ekosystémový prístup • ekosystémové služby
Politické faktory	• stupeň liberalizácie a demokracie • legislatívne zmeny ovplyvňujúce podnikateľskú sféru • prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne

3.4 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB, VÝCHODÍSK A MOŽNÝCH RIEŠENÍ:

Vo väzbe na výstupy analytickej časti, vrátane SWOT analýzy, s dôrazom na existujúci potenciál využiteľný na podnietenie rozvojových stimulov obce a možnosti jeho zhodnotenia sú v tejto časti identifikované potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa územia obce a do určitej miery aj širšieho okolitého regiónu spadajúceho do okresu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa prioritne, a teda aj prierezovo, v rámci opatrení a jednotlivých aktivít zameriava na podporu tvorby pracovných miest prostredníctvom mobilizácie zhodnocovania najmä vnútorného potenciálu. Tento proces predpokladá rast a rozvoj miestnych ekonomík, čo prispeje k zvyšovaniu zamestnanosti a zvyšovaniu dopytu po prostredí umožňujúcim zvýšenie zamestnateľnosti a zabezpečujúce rast kvality života obyvateľov na dotknutom území.

Z hľadiska prierezovej priority tvorby pracovných miest, v intenciách udržateľného využívania a zhodnocovania potenciálu územia s cieľom rozvoja územia, sú definované potreby generujúce výzvy v nasledujúcich oblastiach:

Cestovný ruch, agroturizmus, ktorého vznik a udržateľnosť je podmienená existenciou ponuky vhodných prírodných a kultúrnych podmienok, kvalitnej technickej, environmentálnej, voľnočasovej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej s komplexnými službami a určitým stupňom ekonomického, technického a sociálneho rozvoja.

Jeho podstatou je ponuka rôznych voľnočasových aktivít, najmä v horských a podhorských oblastiach, s možnosťou ubytovania sa v rodinách, vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach. Mestský a vidiecky cestovný ruch a agroturizmus zhodnocujú prostredníctvom svojich produktov s vysokou pridanou hodnotou ekonomický potenciál mestskej a vidieckej krajiny, a to najmä vďaka jej prírodným, historickým a kultúrnym zdrojom, miestnym tradíciám, vďaka zdravému životnému prostrediu a miestnym produktom a službám, ktoré sú súčasťou identity regiónu.

Pôdohospodárstvo, ktoré je z pohľadu štátnej politiky vnímané ako komplexný celok so spoločnou stratégiou pre poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesné hospodárstvo a nadväzujúci drevospracujúci priemysel. Zatiaľ je jedným z mála odvetví, ktoré vytvára vo vidieckych oblastiach nové pracovné miesta, ba dokonca vytvára potenciál v oblasti zamestnanosti pre starších a menej kvalifikovaných zamestnancov. Malí a strední poľnohospodárski podnikatelia na Slovensku nedokážu konkurovať zahraničným dodávateľom v oblasti cien. V súčasnosti je potrebné zamerať sa na diverzifikáciu činností najmä v oblasti prvovýroby.

Priemyselná výroba, ktorá zahŕňa všetky odvetvia ľudskej činnosti premieňajúce suroviny na výrobky alebo tovar. V nadväznosti na predchádzajúce oblasti má pri rozvoji miestnych ekonomík významné zastúpenie najmä potravinársky priemysel, ktorý priamo nadväzuje na poľnohospodársku prvovýrobu, generuje potrebu potravinárskej výroby, ponuku služieb, poskytuje pracovné miesta, má významný vplyv na rozvoj regiónov, zabezpečuje výživu obyvateľstva a z toho dôvodu má strategické postavenie. V programovom období 2014 – 2020 je jednou z priorít SR oživenie poľnohospodárstva, predovšetkým s dôrazom na živočíšnu výrobu a špecializovanú rastlinnú výrobu, potrebné sú však investície do modernizácie, inovácií a ekologizácie výroby, ako aj podpora mikro a malých podnikov.

Energetický potenciál. Narastajúca teplota vedie k zmenám v rôznych ekosystémoch, vrátane negatívnych vplyvov na život človeka. Z hľadiska zachovania zdravých ekosystémov je jedným z najvýznamnejších environmentálnych problémov v súčasnosti zmena klímy, ktorá v dôsledku negatívnych ľudských činností spôsobuje neustále zvyšovanie koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére.

Modernizácia infraštruktúry rôznych typov, ako prierezová aktivita, pretože úroveň materiálno - technického zázemia a kvalita relevantných infraštruktúr, napríklad dopravná, environmentálna, zelená alebo sociálna tvorí dostupnosť vyššie vymedzených oblastí.

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Zámerom strategickej časti dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žalobín na obdobie 2015 - 2023 je predstaviť stav, ktorý si obec Žalobín želá dosiahnuť, pričom predpokladom pre dosiahnutie vízie je dosiahnutie definovaných globálnych a špecifických cieľov stanovených v rámci jednotlivých prioritných oblastí.

Globálne a špecifické ciele sú definované na základe výstupov analytickej časti, vrátane analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, identifikácie potrieb, východísk a možných riešení.

Podmienkou pre dosahovanie vízie a definovaných cieľov bude prostredníctvom opatrení a konkrétnych aktivít vytvoriť prostredie priaznivé pre zvyšovanie výkonnosti rôznych typov subjektov, ktorých aktivity v riešenom území prispievajú ku zvyšovaniu výkonnosti miestnej ekonomiky.

Definovaná vízia, globálne a špecifické ciele korešpondujú s dokumentmi na regionálnej a národnej úrovni a komplementárne sú aj k legislatíve EŠIF Európskej únie.

Kvôli lepšej orientácii sú vízia, globálne a špecifické ciele spracované v nasledujúcej tabuľke.

Vízia		
Žalobín – moderná samospráva		
Prioritná oblasť: HOSPODÁRSTVO	Prioritná oblasť: SOCIÁLNA (SLUŽBY)	Prioritná oblasť: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Globálny cieľ	Globálny cieľ	Globálny cieľ
Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky	Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky prostredníctvom investícií do rôznych typov infraštruktúr	Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky v prostredí zdravých ekosystémových služieb
Špecifické ciele	Špecifické ciele	Špecifické ciele
<i>Zvýšiť výkonnosť pôdohospodárstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj VCR</i>	<i>Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb</i>	<i>Zabezpečiť lepší ekosystémový prístup</i>

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Počas implementácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude napĺňanie globálnych a špecifických cieľov zabezpečované prostredníctvom konkrétnych opatrení a aktivít v rámci troch riešených prioritných oblastí. Zvyšovať výkonnosť subjektov a udržať ich konkurencieschopnými v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej je prioritou obce.

Opatrenia rozpracované do konkrétnych aktivít - investičných zámerov, ktoré obec plánuje realizovať v období 2015-2023 navrhnuté na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, sú kvôli lepšej prehľadnosti aj v programovej časti spracované v nasledujúcej tabuľke.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
HOSPODÁRSTVO	1.1.1 Podpora budovania infraštruktúry pre vidiecky cestovný ruch	1.1.1.1 Vybudovanie cyklistického chodníka
		1.1.1.2 Vybudovanie doplnkovej cykloturistickej infraštruktúry, vrátane altánkov

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA	2.1.1 Cílené investície do technickej (environmentálnej) a dopravnej infraštruktúry a stým súvisiacich zariadení, ako aj do infraštruktúry súvisiacej s voľným časom	2.1.1.1 Vybudovanie ČOV
		2.1.1.2 Dokončenie kanalizácie
		2.1.1.3 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií vrátane chodníkov
		2.1.1.4 Oprava (rekonštrukcia) parkoviska
		2.1.1.5 Oplotenie cintorína, vybudovanie chodníka na cintoríne
		2.1.1.6 Výstavba autobusových zastávok
		2.1.1.7 Detský park (oddychová zóna pre matky s deťmi)
		2.1.1.8 Modernizácia športového areálu
		2.1.1.9 Výstavba telocvične pri ZŠ
		2.1.1.10 Výstavba komunitného centra pre marginalizované róm. komunity
	2.1.2 Cílené investície do komplexných rekonštrukcií obecných budov, znižovanie energetickej náročnosti	2.1.2.1 Rekonštrukcia starej školy (zdravotné stredisko, spoločenská miestnosť, nájomné byty)
		2.1.2.2 Rekonštrukcia skladu pri OcÚ
		2.1.2.3 Rekonštrukcia KD – sála a kuchyňa

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	3.1.1 Uprednostňovanie environmentálne prijateľných prístupov a služieb zelenej infraštruktúry	3.1.1.1 Rekonštrukcia domu smútku
		3.1.1.2 Zateplenie budovy ZŠ a MŠ
		3.1.1.3 Výstavba bytov nižšieho štandardu
		3.1.1.4 Vybudovanie zberného dvora
		3.1.1.5 Rekonštrukcia kotolne pri OcÚ a ZŠ
		3.1.1.6 Zelená infraštruktúra (zeleň v obci, živý plot okolo cintorína)
		3.1.1.7 Protipovodňové opatrenia – regulácia potoka

V súlade s uplatnením princípu integrovaných územných investícií a integrovaného prístupu k územnému rozvoju je cieľom programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja naplniť víziu:

Žalobín – moderná samospráva

novým prístupom k podpore rozvoja miestnej ekonomiky a novým nasmerovaním „občianskej politiky“.

V záujme dosiahnutia globálnych cieľov v rámci jednotlivých prioritných oblastí je potrebné zabezpečiť podmienky pre efektívne a cielené využitie finančných zdrojov obce, príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, rôznych finančných mechanizmov a dotácií, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov prijímateľov.

V záujme dosahovania špecifických cieľov je nutné cielene nasmerovať intervencie do územia s vysokým rozvojovým potenciálom pre daný špecifický cieľ a zabezpečiť tak výkonnosť a rast konkurencieschopnosti a rozvoja miestnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zvýšenie kvality života obyvateľov.

5.1 Špecifikácia a popis opatrení

V nadväznosti na identifikovaný rozvojový potenciál obce, prostredníctvom investícií posilňujúcich hospodársky a sociálny rast miestnej ekonomiky, bude obec koncentrovať v období 2015 -2023 svoje záujmy najmä do priority rozvojových oblastí generujúcich vyššiu konkurencieschopnosť územia. V časti Špecifikácia a popis opatrení je načrtnutý výber a zameranie opatrení a vymedzenie územných a tematických investícií do konkrétnych aktivít. Integráciou jednotlivých procesov zabezpečujúcich dosiahnutie stanovených cieľov a spájaním dostupných zdrojov (finančných, ľudských, materiálnych a iných) samospráva prispeje

k úspešnej implementácii. Nevyhnutnou súčasťou celého procesu je rešpektovanie existujúcej legislatívy, ako aj ďalších dokumentov na rôznych úrovniach. V zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb podporujúcich miestny a regionálny rozvoj.

Prioritná oblasť: **HOSPODÁRSTVO**

1.GLOBÁLNY CIEĽ:

Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky

1.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Zvýšiť výkonnosť pôdohospodárstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Európska únia sa v rámci svojej politiky podporujúcej rozvoj vidieckych oblastí, riešením ich špecifických problémov prostredníctvom využívania ich miestneho potenciálu a zdrojov, rozhodla oprávnené príspevky EŠIF umiestniť do geografických územných jednotiek, kde je možné očakávať najvyššiu mieru efektívnosti plánovaných investícií. V súvislosti s tým sa z hľadiska tvorby pracovných príležitostí a ponuky pracovných miest stáva veľmi dôležitým sektorom rozmáhajúci sa vidiecky cestovný ruch zameraný na rekreačné a relaxačné činnosti. Generuje rast a rozvoj miestnej ekonomiky, a tým prispieva k zvyšovaniu kvality života obyvateľov. Odvetvie vidieckeho cestovného ruchu napomáha najmä rozvoju regiónov s malou hustotou obyvateľstva, vzdialenejších od väčších mestských centier rozkladajúcich sa v kvalitnom životnom prostredí s dobrou dopravnou dostupnosťou a kvalitnými ubytovacími službami. Obec má pre rozvoj vidieckeho ruchu dostatočný prírodný kultúrny a historický potenciál. Leží neďaleko vodnej nádrže Domaša, na južnom okraji Nízkych Beskýd, v doline rieky Olka, na jej sútoku s Ondavou. Pre obec je typický mierne zvlnený reliéf, ktorý neprevyšuje 400 metrov nad morom. Výskyt odlesnených častí začína vo výške 134 metrov nad morom (v doline Olky). Samotná obec sa nachádza v nadmorskej výške 136 metrov a viac, v honoch Kračica, Lani, Kapuscanki a v niektorých ďalších je to 200 metrov nad morom a viac a v lesných častiach dosahuje kataster nadmorskú výšku až 388 metrov. Za kultúrny potenciál obce možno považovať okrem kultúrnej pamiatky neskorobarokového kostola sv. Františka z Assisi aj existenciu a vystúpenia folklórnej skupiny Konopianka založenej už v roku 1966. Táto folklórna skupina prezentuje zvyky a tradície obce Žalobín vo svojich pásmach na domácich aj zahraničných vystúpeniach, ktorých bolo doposiaľ už okolo 150. V obciach s

vhodnými prírodnými podmienkami je potrebné podporovať rozvoj vidieckeho turizmu ako významnej ekonomickej aktivity najmä z dôvodu zviditeľnenia a zachovávania regionálnej a kultúrnej identity. Práve vďaka svojej výhodnej polohe obec plánuje využiť a zhodnotiť prírodný a kultúrny potenciál podporujúci rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a ponúknuť svojim návštevníkom služby a činnosti historicky späté s vidiekom. Uľahčí to existencia, prípadne vznik relevantných podnikateľských subjektov, ktorých počet a stabilita súvisí s udržaním a rastom vidieckej zamestnanosti. Obec plánuje rozvoj vidieckeho cestovného ruchu podporiť vybudovaním cyklistického chodníka a doplnkovej cykloturistickej infraštruktúry, vrátane altánkov.

Opatrenie 1.1.1:

Podpora budovania infraštruktúry pre vidiecky cestovný ruch

Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie cyklistického chodníka

Aktivita 1.1.1.2: Vybudovanie doplnkovej cykloturistickej infraštruktúry, vrátane altánkov

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA

2. GLOBÁLNY CIEĽ:

Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky prostredníctvom investícií do rôznych typov infraštruktúr

2.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb

Cieľom samosprávy je implementáciou aktivít definovaných v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vytvoriť prostredie priaznivé pre rozvoj podnikateľských činností, vrátane činností podporujúcich rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturizmu. Práve preto plánuje obec investovať do budovania a skvalitnenia všetkých typov infraštruktúr, ktoré priamo, či nepriamo ovplyvňujú rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, prípadne agroturizmu.

V rámci zvyšovania kvality života obyvateľov a budovania lepších podmienok pre etablovanie sa najmä mikro a malých podnikov plánuje obec vybudovanie ČOV a dokončenie kanalizácie, čo je v súlade s plnením záväzkov SR vyplývajúcich zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ a zo záväzkov vyplývajúcich zo smernice 91/271/EHS, podľa ktorých je potrebné, aby SR

dobudovala infraštruktúru v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby.

K zlepšeniu dopravno-technického stavu miestnych komunikácií a chodníkov, v rámci skvalitnenia dopravnej infraštruktúry, a tým k zvýšeniu atraktívnosti obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov, prispeje samospráva rekonštrukciou a výstavbou miestnych komunikácií vrátane chodníkov. Ku zvýšeniu komfortu obyvateľov a návštevníkov prispeje samospráva opravou, respektíve rekonštrukciou parkoviska, výstavbou autobusových zastávok, oplatením cintorína a vybudovaním chodníka na cintoríne.

Vytvorenie vhodných podmienok pre udržanie mladých a eliminácia ich negatívnej mobility úzko súvisí s rozvojom, rastom a konkurencieschopnosťou miestnej ekonomiky. Jedným z týchto faktorov je kvalita a dostupnosť ponúkaných služieb a kvalitná infraštruktúra. Obec Žalobín v rámci ponuky voľnočasových aktivít pre dospelých pristúpi k modernizácii športového areálu a v rámci ponuky voľnočasových aktivít pre deti a mládež podporí výstavbu telocvične pri základnej škole a vybudovanie prírodného detského parku (oddychovej zóny pre matky s deťmi) s detskými hernými zostavami, či edukatívnymi prvkami, napr. kĺzačkami, detskými preliezkami, hojdačkami, kolotočmi, zostavami na šplhanie a inými kreatívnymi prvkami, ktoré budú spĺňať najprísnejšie bezpečnostné normy a nároky na kvalitu. Zároveň budú konštruované tak, aby čo najviac odolávali možnému vandalizmu.

Ku skvalitneniu infraštruktúry súvisiacej s ponúkanými službami prispeje samospráva rekonštrukciou starej školy na zdravotné stredisko, spoločenskú miestnosť, prípadne nájomné byty, ale aj rekonštrukciou skladu pri obecnom úrade a rekonštrukciou sály a kuchyne kultúrneho domu.

Opatrenie 2.1.1:

Cielené investície do technickej (environmentálnej) a dopravnej infraštruktúry a s tým súvisiacich zariadení, ako aj do infraštruktúry súvisiacej s voľným časom

Aktivita 2.1.1.1: Vybudovanie ČOV

Aktivita 2.1.1.2: Dokončenie kanalizácie

Aktivita 2.1.1.3: Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií vrátane chodníkov

Aktivita 2.1.1.4: Oprava (rekonštrukcia) parkoviska

Aktivita 2.1.1.5: Oplatenie cintorína, vybudovanie chodníka na cintoríne

Aktivita 2.1.1.6: Výstavba autobusových zastávok

Aktivita 2.1.1.7: Detský park (oddychová zóna pre matky s deťmi)

Aktivita 2.1.1.8: Modernizácia športového areálu

Aktivita 2.1.1.9: Výstavba telocvične pri ZŠ

Aktivita 2.1.1.10: Výstavba komunitného centra pre marginalizované róm. komunity

Opatrenie 2.1.2: Cílené investície do komplexných rekonštrukcií obecných budov, znižovanie energetickej náročnosti

Aktivita 2.1.2.1: Rekonštrukcia starej školy (zdravotné stredisko, spoločenská miestnosť, nájomné byty)

Aktivita 2.1.2.2: Rekonštrukcia skladu pri OcÚ

Aktivita 2.1.2.3: Rekonštrukcia KD – sála a kuchyňa

Prioritná oblasť: **ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

3. GLOBÁLNY CIEĽ:

Do roku 2023 posilniť výkonnosť lokálnej ekonomiky v prostredí zdravých ekosystémových služieb

3.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Zabezpečiť lepší ekosystémový prístup

Z hľadiska zachovania kvalitných ekosystémových služieb a v nadväznosti na povinnosť Slovenskej republiky „efektívne využívať prírodné zdroje“, plánuje obec rekonštrukciu budov vo vlastníctve obce. Aktivity, ktoré v rámci toho obec vykoná zohľadnia ciele SR a EÚ o znižovaní energetickej náročnosti budov, zvyšovaní energetickej efektívnosti budov a zároveň znižovania emisií skleníkových plynov. Všetky aktivity budú environmentálne prijateľné, v súlade so Smernicou o energetickej hospodárnosti budov (2002/91/ES vs. 2010/31/EU).

V súvislosti s tým obec plánuje rekonštrukciu domu smútku, zateplenie budovy základnej a materskej školy, rekonštrukciu kotolne pri obecnom úrade a základnej škole a výstavbu bytov nižšieho štandardu.

V oblasti investícií týkajúcich sa odpadového hospodárstva, najmä nakladania s odpadmi, je aj v obci cieľom predchádzať vzniku odpadom, znižovať množstvo biologicky rozložiteľných odpadov, a to s dôrazom na zvýšenie separovaného zberu biologicky rozložiteľných zložiek komunálnych odpadov v domácnostiach. Obec plánuje vybudovanie zberného dvora. Investície

bude obec realizovať v súlade so zákonom NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinnosti na úseku odpadového hospodárstva. Obec bude zároveň rešpektovať aj ďalšie zákony a nariadenia súvisiace s nakladaním s odpadmi.

V rámci zlepšenia protipovodňovej ochrany obec reguláciou potoka zabezpečí zníženie dôsledkov povodní na životné prostredie, na zdravie ľudí a na kultúrno historické dedičstvo, na činnosti v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby, ako aj na činnosti v oblasti produkcie a služieb iných segmentov miestnej ekonomiky. Snaha obce o zlepšenie protipovodňovej ochrany je komplementárna ku celoeurópskym snahám v oblasti eliminácie nepriaznivých dôsledkov povodní, ale najmä je komplementárna ku snahám regiónu, keďže opatrenia realizované len v malých častiach povodí neprinášajú potrebné účinky. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami predstavujú realizáciu technických opatrení a úprav priamo na vodných tokoch, ako aj netechnických opatrení, napr. využitím zelenej infraštruktúry v krajine, v povodiach zameraných na spomalenie odtoku vôd z povodia do vodných tokov.

3.1.1 Opatrenie:

Uprednostňovanie environmentálne prijateľných prístupov a služieb zelenej infraštruktúry

Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia domu smútku

Aktivita 3.1.1.2: Zateplenie budovy ZŠ a MŠ

Aktivita 3.1.1.3: Výstavba bytov nižšieho štandardu

Aktivita 3.1.1.4: Vybudovanie zberného dvora

Aktivita 3.1.1.5: Rekonštrukcia kotolne pri OcÚ a ZŠ

Aktivita 3.1.1.6: Zelená infraštruktúra (zeleň v obci, živý plot okolo cintorína)

Aktivita 3.1.1.7: Protipovodňové opatrenia – regulácia potoka

5.2 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA					
2.1.1.1 Vybudovanie ČOV					
Základné údaje					
Garant:		obec			
Kontaktná osoba		starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016 -2017			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Nepostačujúca kapacita ČOV			
Cieľ		„Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb“			
Výstup		Vybudovaná ČOV			
Výsledok		Spokojní obyvatelia napojení na ČOV			
Dopad		Prevenčia pred znečistením životného prostredia			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2015-2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2016			
Realizácia projektu / kolaudácia		2016 - 2017			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza					
Verejné obstarávanie					
Realizácia	250 000,00	x	x	x	
Spolu	250 000,00	x	x	x	

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA	
2.1.1.2 Dokončenie kanalizácie	
Základné údaje	
Garant:	obec
Kontaktná osoba	starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016 – 2017
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Nedokončená kanalizácia
Cieľ	„Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb“
Výstup	Dokončená kanalizácia
Výsledok	Spokojní obyvatelia napojení na ČOV
Dopad	Prevenčia pred znečistením životného prostredia
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	Predpokladaný termín
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2015-2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016

Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016				
Realizácia projektu / kolaudácia	2016-2017				
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza					
Verejné obstarávanie					
Realizácia	200 000,00€	x	x	x	
Spolu	200 000,00€	x	x	x	

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA

2.1.1.3 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií vrátane chodníkov

Základné údaje

Garant:	obec
Kontaktná osoba	starostka / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2018
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	
Cieľ	„Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb“
Výstup	Kvalitné miestne komunikácie vrátane chodníkov
Výsledok	Spokojní obyvatelia, návštevníci a podnikatelia využívajúci miestne komunikácie, vrátane chodníkov
Dopad	Priaznivejšie prostredie pre investorov

Realizácia projektu

<i>Fáza /míľnik</i>	<i>Predpokladaný termín</i>
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016
Realizácia projektu / kolaudácia	2016-2018

Financovanie projektu

<i>Druh výdavku</i>	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza					
Verejné obstarávanie					
Realizácia	90 000,00	x	x	x	
Spolu	90 000,00	x	x	x	

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA

2.1.1.4 Oprava (rekonštrukcia) parkoviska

Základné údaje

Garant:	obec
Kontaktná osoba	starostka / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2017-2018
Súčasný stav projektu	Spracovaný zámer
Stav pred realizáciou	
Cieľ	„Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb“

Výstup	Parkovisko spĺňajúce technické požiadavky				
Výsledok	Spokojní obyvatelia, návštevníci a podnikatelia využívajúci miestne parkovisko				
Dopad	Priaznivejšie prostredie pre investorov				
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2017			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2017			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2017			
Realizácia projektu / kolaudácia		2017-2018			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza					
Verejné obstarávanie					
Realizácia	neurčené	x	x	x	
Spolu	neurčené	x	x	x	

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA					
2.1.1.5 Oplotenie cintorína, vybudovanie chodníka na cintoríne					
Základné údaje					
Garant:		obec			
Kontaktná osoba		starostka / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2018			
Súčasný stav projektu		Spracovaný zámer			
Stav pred realizáciou					
Cieľ		„Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb“			
Výstup		Realizované oplotenie a nový chodník			
Výsledok		Spokojní obyvatelia a návštevníci			
Dopad		Vyššia kvalita poskytovaných služieb			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		-			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2018			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2018			
Realizácia projektu / kolaudácia		2018			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza					
Verejné obstarávanie					
Realizácia	20 000,00	x	x	x	
Spolu	20 000,00	x	x	x	

5.3 Merateľné ukazovatele

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené ukazovatele výstupu. Ide o konkrétne produkty, výstupy jednotlivých aktivít definovaných v akčnom pláne. Výstupy nevedú ku kvalitatívnemu posudzovaniu. Indikátory výstupov sú merané vo fyzikálnych jednotkách ako je počet, kus, m, m².

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené aj ukazovatele výsledku. Indikátory výsledku sú základným prostriedkom pre monitorovanie pokroku implementácie a hodnotenie dosiahnutia cieľov.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 1.1.1 Podpora budovania infraštruktúry pre vidiecky cestovný ruch				
Aktivita 1.1.1.1 Vybudovanie cyklistického chodníka				
výstup	Nový cyklistický chodník	m	0	1
Aktivita 1.1.1.2 Vybudovanie doplnkovej cykloturistickej infraštruktúry, vrátane altánkov				
výstup	Nové prvky cykloturistickej infraštruktúry	počet	0	1
výstup	Nové altánky	počet	0	5

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA (SLUŽBY)				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 2.1.1 Cílené investície do technickej (environmentálnej) a dopravnej infraštruktúry a s tým súvisiacich zariadení, ako aj do infraštruktúry súvisiacej s voľným časom				
Aktivita 2.1.1.1 Vybudovanie ČOV				
výsledok	Obyvatelia napojení na ČOV	EO	0	850
Aktivita 2.1.1.2 Dokončenie kanalizácie				
výstup	Dĺžka kanalizačných rúr	m	0	1500
Aktivita 2.1.1.3 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií vrátane chodníkov				
výstup	Zrekonštruované komunikácie	m	0	2000
výstup	Nové miestne komunikácie	m	0	1000
výstup	Nové a zrekonštruované chodníky	m	0	4000
Aktivita 2.1.1.4 Oprava (rekonštrukcia) parkoviska				
výstup	Zrekonštruované parkovisko	m ²	0	500
Aktivita 2.1.1.5 Oplotenie cintorína, vybudovanie chodníka na cintoríne				
výstup	Oplotenie	m	0	200
Aktivita 2.1.1.6 Výstavba autobusových zastávok				
výstup	Nové autobusové zastávky	počet	0	2
Aktivita 2.1.1.7 Detský park (oddychová zóna pre matky s deťmi)				
výstup	Park	m ²	0	500
Aktivita 2.1.1.8 Modernizácia športového areálu				
výstup	Areál	m ²	0	500

Aktivita 2.1.1.9 Výstavba telocvične pri ZŠ				
výstup	Nová telocvična	počet	0	1
Aktivita 2.1.1.10: Výstavba komunitného centra pre marginalizované róm. komunity				
výstup	Nové komunitné centrum	počet	0	1
Opatrenie 2.1.2 Cílené investície do komplexných rekonštrukcií obecných budov, znižovanie energetickej náročnosti				
2.1.2.1 Rekonštrukcia starej školy (zdravotné stredisko, spoločenská miestnosť, nájomné byty)				
výstup	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	100
Aktivita 2.1.2.2 Rekonštrukcia skladu pri OcÚ				
výstup	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	100
Aktivita 2.1.2.3 Rekonštrukcia KD – sála a kuchyňa				
výstup	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	500

PRIORITNÁ OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 3.1.1 Uprednostňovanie environmentálne prijateľných prístupov a služieb zelenej infraštruktúry				
Aktivita 3.1.1.1 Rekonštrukcia domu smútku				
výstup	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	800
Aktivita 3.1.1.2 Zateplenie budovy ZŠ a MŠ				
výstup	Zateplená plocha	m ²	0	1500
Aktivita 3.1.1.3 Výstavba bytov nižšieho štandardu				
výstup	Nové byty nízkeho štandardu	počet	0	10
Aktivita 3.1.1.4 Vybudovanie zberného dvora				
výsledok	Obyvatelia využívajúci služby zberného dvora	EO	0	820
Aktivita 3.1.1.5 Rekonštrukcia kotolne pri OcÚ a ZŠ				
výstup	Rekonštruovaná plocha	m ²	0	150
Aktivita 3.1.1.6 Zelená infraštruktúra (zeleň v obci, živý plot okolo cintorína a iné)				
výstup	Nové prvky zelenej infraštruktúry	počet	0	1
Aktivita 3.1.1.7 Protipovodňové opatrenia – regulácia potoka				
výsledok	Počet obyvateľov využívajúcich protipovodňové opatrenia	EO	0	820

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR obce, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Obec bude v procese realizácie dokumentu postupovať v zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov. Partnermi v tomto procese môžu byť aj všetci dotknutí obyvatelia, zamestnávateľia, ako aj podnikateľské subjekty, ktorí prejavia záujem prispieť k rozvoju miestnej ekonomiky, a sú relevantnými hráčmi na poli regionálneho rozvoja. Schválenie, koordinácia, implementácia a monitorovanie implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015 – 2023 je v kompetencii Zastupiteľstva obce a starostu obce podľa zákona č. zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia

Počas vypracovávania strategického dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015-2023 samospráva spolupracovala pri príprave jednotlivých prioritných oblastí s internými aj externými odborníkmi, sociálno -ekonomickými partnermi.

1. Konzultácie jednotlivých krokov - činností samosprávy a dodávateľa diela v rámci prípravy a spracovania dokumentu
2. Pracovné stretnutia
3. Dotazníkový prieskum
4. Elektronická komunikácia
5. Poskytnutie informácie o príprave dokumentu na webovej stránke obce a dotknutých subjektov
6. Zaslanie pripomienok ku pripravovanému dokumentu v súlade so zákonom 24/2006 Z.z. a ich zohľadnenie v procese implementácie dokumentu
7. Poskytovanie informácií v procese implementácie strategického dokumentu v závislosti od požiadaviek a vo vzťahu k dotknutým cieľovým skupinám v súkromnom a verejnom sektore

6.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovacích a hodnotiacich aktivít bude sledovať napĺňanie definovaných cieľov a sledovať prínos cielene umiestnených investícií k rozvoju miestnej ekonomiky a rastu jej konkurencieschopnosti. Všetky ukazovatele sú východiskom pri priebežnom posudzovaní vplyvov stratégie na rozvoj územia. Monitorovacie ukazovatele budú sledované na základe

údajov z priebežne realizovaných alebo ukončených projektov. Ich zber bude zabezpečovať osoba poverená zastupiteľstvom obce jedenkrát ročne a spracuje ich do výslednej podoby.

6.4 Akčný plán Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)

Opatrenie / Aktivita	Obdobie realizácie	Zdroj financovania				Ukazovateľ
		ÉU	SR	Obec	iné	
Prioritná oblasť HOSPODÁRSTVO						
<i>Opatrenie 1.1.1 Podpora budovania infraštruktúry pre vidiecky cestovný ruch</i>						
1.1.1.1 Vybudovanie cyklistického chodníka	2022	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
1.1.1.2 Vybudovanie doplnkovej cykloturistickej infraštruktúry, vrátane altánkov	2019	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje

Opatrenie / Aktivita	Obdobie realizácie	Zdroj financovania				Ukazovateľ
		ÉU	SR	Obec	iné	
Prioritná oblasť SOCIÁLNA (SLUŽBY)						
2.1.1 Cílené investície do technickej (environmentálnej) a dopravnej infraštruktúry a stým súvisiacich zariadení, ako aj do infraštruktúry súvisiacej s voľným časom						
2.1.1.1 Vybudovanie ČOV	2016-2017	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.2 Dokončenie kanalizácie	2016-2017	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.3 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií vrátane chodníkov	2016-2018	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.4 Oprava (rekonštrukcia) parkoviska	2016-2017	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.5 Oplotenie cintorína, vybudovanie chodníka na cintoríne	2018	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.6 Výstavba autobusových zastávok	2020	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.7 Detský park (oddychová zóna pre matky s deťmi)	2018-2019	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.8 Modernizácia športového areálu	2021	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.9 Výstavba telocvične pri ZŠ	2017-2022	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.1.10: Výstavba komunitného centra pre marginalizované róm. komunity	2017-2022	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy,

						štátna dotácia, vlastné zdroje
Opatrenie 2.1.2 Cílené investície do komplexných rekonštrukcií obecných budov, znižovanie energetickej náročnosti						
2.1.2.1 Rekonštrukcia starej školy (zdravotné stredisko, spoločenská miestnosť, nájomné byty)	2020-2022	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.2.2 Rekonštrukcia skladu pri OcÚ	2020	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
2.1.2.3 Rekonštrukcia KD – sála a kuchyňa	2019	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje

Opatrenie / Aktivita	Obdobie realizácie	Zdroj financovania				Ukazovateľ
		ÉU	SR	Obec	iné	
Prioritná oblasť ŽIVOTNÉ PROSTREDIE						
Opatrenie 3.1.1 Uprednostňovanie environmentálne prijateľných prístupov a služieb zelenej infraštruktúry						
3.1.1.1 Rekonštrukcia domu smútku	2017-2018	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.2 Zateplenie budovy ZŠ a MŠ	2018-2020	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.3 Výstavba bytov nižšieho štandardu	2020	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.4 Vybudovanie zberného dvora	2020	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.5 Rekonštrukcia kotolne pri OcÚ a ZŠ	2021	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.6 Zelená infraštruktúra (zeleň v obci, živý plot okolo cintorína)	2019	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje
3.1.1.7 Protipovodňové opatrenia – regulácia potoka	2022	X	X	X		NFP, iné finančné mechanizmy, štátna dotácia, vlastné zdroje

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovnávania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov, môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy“. Pri umiestňovaní investícií bude obec postupovať v súlade so zákonom. (Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov).

Zdroje financovania budú dopĺňané priebežne počas monitorovacích období.

8 ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce predstavuje strednodobý plánovací dokument, ktorý reflektuje najmä na potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne.

Priority boli stanovené na základe odborných analýz a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení s cieľom vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvality života obyvateľov, a to prostredníctvom cielené nasmerovaných intervencií do definovaných oblastí rozvoja a zabezpečiť tak rozvoj miestnej ekonomiky a rast konkurencieschopnosti.

Implementácia programu bude priebežne monitorovaná a hodnotená na základe výstupov a výsledkov realizovaných intervencií.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce implementáciou jednotlivých aktivít prispeje k plneniu strategických rámcov jednotlivých operačných programov schválených na úrovni SR, tvorených cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a nadnárodnej úrovni.

9 POUŽITÉ ZDROJE

1. Štatistický úrad SR
2. Územný plán
3. Rozpočet obce
4. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
6. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov
7. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020
9. Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja
10. Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
11. Regionálna integrovaná územná stratégia PSK
12. Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 - 2020
13. Operačný program Ľudské zdroje
14. Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh 2015
15. Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001
16. Stratégia Európa 2020
17. Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 - 2020
18. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
19. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
20. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
21. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
22. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
23. Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2014 ZELENÁ SPRÁVA
24. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
25. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie
26. <http://www.forestportal.sk/lesne-hospodarstvo/informacie-o-lesoch/Pages/suhrnne-informacie-2014.aspx>
27. Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002 (**Geomorfologické jednotky** - Mazúr, E., Lukniš M., **Pôdy** - Rudolf Šály, Bohumil Šurina, **Klimatické oblasti** Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo, Pavel Šťastný, Ján Tomlain)

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
č.	číslo
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
ČOV	čistiareň odpadových vôd
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ES	Európske spoločenstvá
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EO	ekvivalent obyvateľov
EZ	environmentálna záťaž
FO	fyzická osoba
gr.k.	gréckokatolícky
ha	hektár
HDP	hrubý domáci produkt
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
IT	informačné technológie
JRD	jednotné roľnícke družstvo
km	kilometer
ks	kus
MAS	Miestna akčná skupina
max.	maximálne
min.	minimálne
MPRV	SR Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MZ	mestské zastupiteľstvo
MŽP	SR Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MWt	megawatt
napr.	napríklad
NATURA 2000	sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NFP	nenávratný finančný príspevok
NN	nízke napätie
n.o.	nezisková organizácia
NPR	národná prírodná rezervácia
NSRV	Národná sieť rozvoja vidieka
o.z.	občianske združenie
OP IZ	Operačný program Ľudské zdroje
OZE	obnoviteľné zdroje energie
PMO	pamiatkový objekt
p.n.l	pred naším letopočtom
PO	právnická osoba
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020
resp.	respektíve

RIÚS Regionálna integrovaná územná stratégia
ROEP register obnovennej evidencie pozemkov
SHR samostatne hospodáriaci roľník
SK Slovensko
SK NACE rev. 2 štatistická klasifikácia ekonomických činností
SODB 2011 Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011
SŠ stredná škola
SR Slovenská republika
STL strednotlaký plynovod
ŠR štátny rozpočet
TKO tuhý komunálny odpad
TTP trvalé trávne porasty
UIPŠ Ústav informácií a prognóz školstva
ÚZPF Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VZN Všeobecne záväzné nariadenie
ŠÚ SR Štatistický úrad Slovenskej republiky
VTL vysokotlaký plynovod
VÚC vyšší územný celok
Z. z. Zbierka zákonov
NFP nenávratný finančný príspevok
ŽoNFP žiadosť o nenávratný finančný príspevok